DRAUGAS
LEIDŽIA MARIJONŲ BENDROVĖ, Ink.
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Illinois
Telefonas Canal 8010 — 8011
Vienintėlis tautinės ir tikybinės minties lietuvių dienraštis Amerikoje.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

DRAUGAS
The Lithuanian Daily Friend
PUBLISHED BY MARIAN GUILD, Inc.
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Illinois
Telephone Canal 8010 — 8011
The most influential Lithuanian Daily in America. Established in 1909.

No. 267 | 3c a Copy | Chicago, Illinois, Trečiadienis, Lapkričio-November, 13 d., 1940 m. | Kaina 3c | VOL XIV

TRUMPAI

P. T.

New Yorko spauda paskelbė pareiškimą, kurį pasirašę dešimts žymiųjų katalikų. Pasirašiusiųjų priešakyje yra Clevelando arkivyskupas J. Schrembs. Pareiškime J. A. Valstybių vyriausybė raginama visomis priemonėmis padėti D. Britanijai laimėti karą. Nes jei D. Britanija būtų nugalėta, Amerika pasiliktų vienų viena grumtis su Europos ir Azijos diktatorius. Šis pareiškimas yra antrasis. Pirmasis tos rūšies buvo išleistas spalio 28 d., kurį tarp kitų buvo pasirašę ir du katalikų vyskupai.

J. A. Valstybių kariuomenės katalikų kapelionų viršininkas kun. mons. W. R. Arnold praneša, kad šalies pastovioj kariuomenėje, atsargų korpusuose ir nacionalinėje sargyboje (paskirų valstybių gvardijos) darbuojasi 75 katalikai kapelionai. Jis sako, kad ramiaisiais laikais niekad nebūta tokio didelio katalikų kapelionų skaičiaus J. A. V. karinėse jėgose. Anot jo, apie balandžio 1 d. bus reikalinga dar 275 katalikai kapelionai daugiau, kai bus sumobilizuota gausinga kariuomenė iš drafto vyrų.

Kaip praeitais metais, taip ir šiemet Dėkonės diena J.-A. Valstybėse ne vieną ta pat dieną bus švenčiama. Prez. Rooseveltas ir šiemet Dėkonės dienai paskyrė priešpaskutinį lapkričio ketvirtadienį, lapkričio 21 d. Prieš tai šešiolikos paskyrų valstybių gubernatoriai Dėkonės dieną minėti paskyrė paskutinį ketvirtadienį, lapkričio 28 d. Jie sako, kad per ilgus metus įsigalėjusia papročio negalima keisti. Prez. Rooseveltas keičia biznio tsumetimais.

Chicago Herald American nepaliauja prikaišiojęs šalies vyriausybei, kad ji sovietų valdomą Rusiją vadina "draugina" sau valstybe. Raudonojoj Rusijoj demokratybės nėra nė aguonos grūdelio, gyventojai pavergti, gretimos mažosios valstybės užgrobiamos, visur vykdomas raudonasis teroras, bet J. A. Valstybių administracijai Stalinas esąs "artimas" ir gerbiamas. Pati Maskvos raudonoji spauda pašiepia Washingtono vyriausybę, jei ji aimanuoja dėl mažųjų valstybių likimo. Girdi, pačios didžiosios imperijalistinės valstybės terūpinasi nuosavu likimu, atšauja bolšė vikai.

New Mexico valstybėje įsteigta nauja Gallupo vyskupija. Pirmuoju vyskupu paskirtas JE. vyskupas B. J. Espelage. Per šio vyskupo ingresą Gallupe Santa Fe arkivyskupijos ganytojas JE. arkivyskupas R. A. Gerken pareiškė, kad nauja Gallupo vyskupija užima pirmąją vietą tarp visų kitų misionierinių vyskupijų J. A. Valstybėse. Ji teisingai gali būti vadinama kentėtojų kraštu. Nes ten žemė permirkusi pranciškonų misionierių krauju misionieriaujant tarp indijonų. Gallupo mieste yra apie 6,700 gyventojų, kurie apie 80 nuošimčių, katalikai. Jų viena pusė yra indijonai. Vyskupijoje ir šiandien darbuojasi daugiausia kunigai pranciškonai ir pranciškonės vienuolės. Vyskupas Espelage taip pat pranciškonas.

MIRĖ DRAUGO B-VĖS PIRMININKAS

ITALAMS KARE NEVYKSTA

Anglai bombardavo italų bazes Albanijoj: Atėnai

Italai traukias netvarkingai
Terorizuoja gyventojus
Panika italų užfrontėj

LONDONAS, lapkričio, 12 d. — Graikijos kariuomenė su mušusi Pindo kalnuose, italus, kurie mėgino užimti Janinos miestelį, suėmė vienuolika italų karininkų ir 600 kareivių prie Komitsos.

ATĖNAI, lapkričio 12 d. — Graikijos vyriausioji karo vadovybė praneša, jog anglų bombanešiai apmėtė bombomis italų užfrontėje bazes Albanijoj, kai graikų kariuomenė vejа netvarkingai besitraukiančią italų kariuomenę visu frontu.

Vadovybės komunikatas sako, jog anglai bombardavę pereitą naktį svarbiausįjį Albanijos uostą Durazzo, kur su naikinta sprogstamųjų medžiagių sankrovos. Valonoj susprogdinta amunicijos sandėliai.

TERORO ATAKOS

Vidaus saugumo ministerija užmeta italams, jog vakar jie pravedę plačias orlaivių teroro atakos. Italų lakūnai visoj Graikijoj ir Korfu saloje apmetę bombomis, rankinėmis granatomis ir apšaudę kulkos vydžiais civilius gyventojus.

"Bombarduotieji miestai, miesteliai ir kaimai neturi jokios karinės reikšmės", sako komunikatas. "Todėl galima manyti, jog priešo aviacijos tikslai yra išimtinai tik terorizuoti civilius gyventojus".

Nors šiose atakose nukentėjo, tik civiliai gyventojai, tačiau, anot komunikato, "tautos moralė puikiausia".

BAIGIA NAIKINTI

Toliau karo vadovybė skelbia, jog Graikijos kalnų kariuomenė ir kavalerija baigia naikinti nugalėtuosius italus ir skubiai įsistiprina atgautose pozicijose.

Vyriausybės kalbėtojas pareiškė, jog graikų kariuomenė sekdama besitraukiančius italų garsiosios centaurų divizijos likučius Pindo kalnuose tebesuiminėja belaisvius.

Didžioji divizijos dalis žuvo arba paimta nelaisvėn, o likučiai be tvarkos trankiasi.

Kalbėtojas pridėjo, jog šis pasitraukimas ir nepasisekimai pajūrio fronte sukėlė italų užfrontėj paniką.

SPROGIMAI AMERKOS DIRBTUVĖSE

Šiandie industrinėj rytinės Amerikos apylinkėj įvyko trys iš eilės, tragingi sprogimai, kuriuose žuvo nuo 11 iki 21 žmogaus. Sprogimai palietė dvi parako dirbtuves ir dirbtuvę, kurioj gaminami geležinkelių torpediniai signalai.

Pirmasis sprogimas įvyko United Railway & Signal Co. dirbtuvėje, Woodbrige, N. J. apie 15 mylių nuo New Yorko.

Čia žuvo bent penki darbininkai ir daugelis sužeistų.

Antrasis sprogimas sunaikino American Cyanamid Corp., Burton parako dirbtuves Edinburgo miestelyj, trys mylios nuo New Castle, vakarinėj Pennsylvanijoj, kur žuvo trys vyrai.

Dar trys žmonės žuvo trečiame sprogime, kuris įvyko Trojan Powder Co. dirbtuvėje Allentown, Pa. užmiestyj.

Šioje paskutinioje buvo gaminama vyriausybės užsakymai $202,150 vertės.

Anksčiau Atlantoj, Ga. kilo gaisras karo pastate, kur sunaikinta karo reikmenų už 150,000 ar $200,000.

ORAS

Giedra. Aukščiausia temperatūra 30 laipsnių. Pietvakarių vėjai.

Saulė teka 6:38 val., saulė leidžias 4:31 val.

ILSĖKIS RAMYBĖJE!

A. A. kun. Jeronimas H. Vaičiūnas, Šv. Antano lietuvių parapijos klebonas Cicero, Ill. ir "Draugo" b-vės pirmininkas, mirė 1940 m. lapkričio 12 d., 7 val. ryte.

PIRMASIS SUSITIKIMAS IR KONFERENCIJA

BERLYNAS, lapkričio 12 d. — Šią naktį pirmą kartą savo gyvenime susitiko Hitleris ir Molotovas Berlyne, kur jie ilgai tarėsi galimai apie Romos-Berlyno žygius į Dunojų, Balkanelius ir Mažąją Aziją.

Puošnioje kanclerio priėmimo salėje jie tarėsi beveik per dvi ir pusę valandos.

Su jais dalyvavo užsienio ministeris von Ribbentropas, Rusijos užs. vicekomisaras Dekanozovas ir vertėjas.

Berlyne Molotovas pasitiktas be įprastų Vokietijos iškilmių. Stotis, kurion Molotovas atvyko buvo neišpuošta — kalbėjo tik komunistų ir naciių dvi vėliavos.

NUOSTOLIAI ITALIJOS LAIVYNUI

ROMA, lapkričio 12 d. — Italijos karo vadovybė praneša, jog ankstybose šio ryto atakose ant Taranto, Italijos laivyno bazės, priešo [illegible] padarė [illegible] karo laivui.

Tačiau pranešimas prideda, jog atakos priešui, suprantama anglams, kainavo šešis orlaivius ir jog nesenai italų submarinai suteikė didelį smūgį anglų prekybiniam laivynui Viduržemio jūroj.

Kare su Graikija, apie kurį vakar nieko nepranešta, italai atmušę graikų atakas prie Kalibaki, Epire.

Italijos orlaiviai bombardavo geležinkelio stotį į pietvakarius nuo Aleksandrijos.

Laidotuvėse dalyvaus arkiv. S. A. Stritch ir vysk. O'Brien

Netekom taurios asmenybės
Paskutinieji žodžiai
Laidotuvės šeštadienį

CHICAGO, Ill., lapkričio 12 d. — Šiandien 7 val. ryte Loretto ligoninėj mirė "Draugo" bendrovės pirmininkas ir Cicero šv. Antano lietuvių parapijos klebonas kun. Jeronimas H. Vaičiūnas, sulaukęs 58 metų amžiaus.

A. a. kun. Vaičiūnas staiga susirgo pereitą trečiadienį (lapkričio 6 d.) plaučių uždegimu ir nuo to laiko nuolatinai išbuvo deguonies palapinėj ir nuolatinėj priežiūroj.

Kun. Vaičiūnas buvo viena tų retų asmenybių, kurios nepalaužiamu pasiryžimu siekia užsibrėžtojo tikslo. Jis per visą savo gyvenimą puoselėjo savo širdyje Dievo ir žmogaus meilę ir be paliovos sėjo ją savo parapijiečių širdyse.

Cicero lietuviai ir bendrai lietuvių katalikiškoji visuomenė, netekusi kun. Vaičiūno, neteko nuoširdaus lietuvio, tauraus geradario ir didžio visuomeninko.

MIRTIES AKYVAIZDOJ

Nuo pat trečiadienio kun. Vaičiūno sveikata buvo labai silpna, nors buvo dedamos pastangos ir viltys, kad jis pasveiktų. Deja, jo gyvybė pamažu geso. Tiesa, šį rytą 2 val. pasireiškė, lyg ir pagerėjimas, bet 5:30 val. prasidėjo aiškus merdėjimas ir pagaliau, 7 val., ryto kun. Vaičiūno gyvybė užgeso.

Iki paskutinio gyvybės atodūsio a. a. kun. Jeronimas skendo gilioje maldoje.

Paskutinieji jo žodžiai: "Mano Jėzau, pasigailėk manęs!".

Prie mirties patalo buvo brolis Juozas Vaičiūnas su žmona ir šeima; kun. Walsh, ligoninės kapelionas; kun. Grinius, šv. Antano par. vikaras; kun. Malakauskas; kun. J. Barret, Chicagos diocezijos katalikiškųjų ligoninų direktorius; K. Gudgalis, krikštasūnis, M. Juškienė, ligoninės ir šv. Antano par. seserys Kazimierietės.

PRIE KAPO

Kun. Jeronimo laidotuvės įvyks šeštadienį, lapkričio 16 d., 10 val. ryte. Laidotuvėms vadovaus Msgr. Purcell. Laidotuvėse tikimas diocezijos aukštųjų dvasininkų ir gausaus visuomenės dalyvavimo.

Šiandie kun. Vaičiūno kūnas perkeltas šv. Antano par. klebonijon, ketvirtadienio vakare bus perkeltas Šv. Antano bažnyčion pamaldoms ir penktadienį pamaldos už mirusįjį.

Kun. J. Vaičiūnas gimė 1882 m. vasario 26 d., Rudžių kaime, Šakių apskr. Šių metų gegužės mėnesį atšventė kunigavimo 25 metų jubiliejų. Daug dirbęs Bažnyčiai ir tautai kun. Jeronimas paliko lietuvių visuomenėje ir savo artimųjų tarpe gilų liūdesį ir taurų prisiminimą.

Artimesnių giminų liko brolis Juozas su šeima, sesuo Marijona su šeima, brolis Kazimieras su šeima, kun. Pr. Juškaitis, lietuvių par. Cambridge, Mass. klebonas ir Petras Juškaitis su šeima (pusbroliai).

(Platesni a. a. kun. Jeronimo Vaičiūno gyvenimo bruožai kituose "Draugo" puslapiuose).

SEKA VYKSTANČIAS KONFERENCIJAS

WASHINGTONAS, lapkričio 12 d. — Šiandie valstybės departamento dėmesys nukreiptas į Molotovo ir Hitlerio konferencijas.

Nors departamento oficialieji žmonės tyli, tačiau diplomatiniai sluogsniai tiki jog [illegible] sirengus dar artimesniam bendradarbiauti su Roma-Berlynu ir jog Amerikos ir Anglijos pastangos pagerinti santykius su Maskva nueis niekais.

Labiausia tikimasis, jog šiose konferencijose Rusija bus kviečiama sudaryti artimesnius santykius su Japonija ir įstoti jau esamon trilypėn (Vokietija-Italija—Japonija) sąjungon. Tada, aišku, tikėtis Amerikos ir Rusijos santykių pagerėjimo daugiau negu negalima.

Dėl netikėtos a. a. kun. Jeronimo Vaičiūno, Šv. Antano parapijos, Cicero, Ill. klebono ir "Draugo" B-vės pirmininko mirties, patys liūdėdami, reiškiame giliausios užuojautos jojo giminėms ir parapijiečiams.

"DRAUGO" REDAKCIJA
IR ADMINISTRACIJA.

DRAUGAS
THE LITHUANIAN DAILY FRIEND
2334 South Oakley Ave. Chicago, Illinois
Published Daily, except Sundays
Subscriptions. One Year — $6.00; Six Months — $3.50; Three Months — $2.00; One Month — 75c. Europe — One Year — $7.00; Six Months — $4.00; Single Copy — 3 cents.
Advertising in "DRAUGAS" brings best results.

DRAUGAS
Išeina kasdien, išskyrus sekmadienius.
Prenumeratos kaina: Junt. Amerikos Valstybėse: Metams — $6.00; Pusei Metui — $3.50; Trims Mėnesiams — $2.00; Vienam Menesiui — .75c. Kitose valstybėse prenumerata: Metams — $7.00; Pusei Metui $4.00 Pavienis numeris — 3c.
Skelbimų kainos prisiunčiamos pareikalavus.
— o —
Entered as Second-Class Matter March 31, 1916 at Chicago, Illinois, Under the Act of March 3, 1879.

A. A. Kun. Jeronimas Vaičūnas

Praėjusį balandžio mėnesį minėjome mums artimo ir brangaus asmens, būtent kun. Jeronimo Vaičūno sidabrines kunigystės sukaktuves, įvertindami jo didelius nuopelnus katalikybei ir lietuvybei.

Šiandien skaudžia širdimi pranešame liūdną žinią, kad tasai garbingas ir mūsų visų mylimas asmuo mirė.

Sunku, rodos, ir įsivaizduoti, kad taip galėjo įvykti.

Bet, tokia Dievo valia. Šiandien mes nieko daugiau negalim padaryti ir nieko daugiau iš mūsų kun. Jeronimas nereikalauja, kaip tik ištarti už jo sielą — amžiną atilsį suteik jai, Viešpatie!

Tačiau ir šia skaudžia proga negalime praleisti neapibudinę velionies darbų ir nuopelnų.

Klebonas

Kun. Vaičūno asmuo buvo brangus Šv. Antano parapijai, ciceriečiams. Brangus dėl to, kad nuo 1918 metų pavasario jis visa savo energija, visu atsidavimu dirbo, vadovavo. Jis pastatė puošnią bažnyčią, mokyklą, kleboniją, seserims namą įtaisė ir skolas jau beveik atmokėjo. Visu savo nuoširdumu jis rūpinosi žmonių dvasiniais reikalais: dažnai kviesdavo misijonierius, turėjo daug visokių pamaldų bažnyčioje, lankėsi pas parapijonus į namus. Jis rūpinosi ir medžiagine parapijonų gerove, palaikydamas ne vien religines, bet kultūrines ir ekonomines draugijas, šelpdamas pašalpos reikalingus ir kitus ragindamas būti duosniais labdarybei.

Veikėjas

Gerb. Jubiliato asmuo buvo brangus ir visai mūsų, Amerikos lietuvių, visuomenei, nes jis iš pat savo jaunų dienų uoliai dalyvavo jos veikime. Jis dirbo A. L. R. K. Federacijoj, L. Vyčiuose, Liet. R. K. Susivienijime, Labdarių Sąjungoj, mūsų vienuolijų rėmėjų draugijose ir kitur. Už nuopelnus mūsų organizacijoms ne vienos iš jų yra pakeltas garbės nariu. Kun. Vaičūnas tikrai buvo didelis rėmėjas lietuvių vienuolijų. Jis joms yra stambių aukų davęs ir, be to, išauklėjęs nemažai pašaukimų vienuolijoms. Iš jo vadovaujamos parapijos apie dešimtį jaunikaičių išėjo kunigais. Tai svarbu ir reikšminga. Ir, apskritai, Šv. Antano parapija šiandien yra pati gyviausia organizuotosios Amerikos lietuvių katalikų visuomenės šaka.

Patrijotas

Kad kun. Vaičūnas yra taurus lietuvis patrijotas, visi tai žinome. Žinojo tai ir Lietuva, nes jos vyriausybė prieš keletą metų ji apdovanojo aukšto laipsnio Gedimino ordinu, kurio jis pilniausia užsipelnė. Nebuvo nė vieno svarbesnio tautos reikalo, kuriam jis nebūt dirbęs ir gausiai aukojęs. Prie duosnumo tautos reikalams ir prie tautinių darbų nuolat ragino savo parapijonus, pats rodydamas jiems ir darbštumo ir duosnumo pavyzdį. Dėl to toji parapija yra sudėjusi Lietuvos reikalams dešimtimis tūkstančių dolerių.

Paskutinieji įvykiai Lietuvoje velionį labai skaudžiai paveikė. Bet jis nežiūrėjo beviltiškai į Lietuvos ateitį. Jis tikėjo, kad anksčiau ar vėliau Lietuva išsilaisvins iš žiaurios bolševikų okupacijos. Šiam dideliam tautos tikslui — Lietuvos išlaisvinimui a. a. kun. Jeronimas buvo užsimojęs padirbėti visu savo įprastu uolumu ir energija.

Kai praėjusioj Chicagos ir apylinkių lietuvių katalikų konferencijoj Lietuvai Gelbėti Fondo vadobybė paskelbė parapijoms kvotas, a. a. kun. Vaičūnas energingai pareiškė:

"Šv. Antano parapija yra mažesnė už kai kurias kitas parapijas, tačiau jai lygi suma paskirta surinkti. Nežiurint to, mes pasistengsime trigubai sukelti pinigų Lietuvai gelbėti".

Toks patrijotiškas kun. Jeronimo pareiškimas ir kitus uždegė didesniu užsimojimu padirbėti svarbiems tautos reikalams.

Spaudos apaštalas

Mes neužmirštame ir to, kad velionis buvo mūsų dienraščio bendrovės pirmininkas. Juo buvo per daug metų. Bendrovės direktoriaus ir pirmininko vardą ne tuščiai nešiojo. Lietuviškos, katalikiškos spaudos platinimo reikalai jo darbų programoj buvo ne paskutinėj, bet pirmoj vietoj. Beveik nė vienos progos nepraleisdavo neparaginęs lietuvius skaityti ir remti ne vien tik mūsų dienraštį "Draugą", bet visus lietuvių katalikų laikraščius. Dėl to netenka stebėtis, jei šiandien reta kuri Ciceros lietuvių katalikų šeima neprenumeruoja mūsų dienraštį. Jei dar pridėti nuolatinį "Draugui" bendradarbiavimą, teikiamą jam visokeriopą paramą ir kitus su spauda surištus darbus, a. a. kun. Jeronimą teisingai galime pavadinti lietuviškosios, katalikiškosios spaudos apaštalu.

Netikėtoji mirtis, ištraukusi iš mūsų tarpo kun. Vaičūną, ne tik Šv. Antano parapijai, bet visai Amerikos lietuvių katalikų visuomenei padarė didelį nuostolį.

Vyskupų Konferencija

Šią savaitę Vašingtone posėdžiauja Amerikos katalikų arkivyskupai ir vyskupai, kurių yra suvažiavę netoli šimtas.

Suvažiavime yra svarstomi Amerikos katalikų veikimo (National Catholic Welfare Conference) reikalai, išklausomi įvairių skyrių veikimo raportai, nustatoma ateities veikimo gairės. Tuo pačiu laiku yra aptariami ir Katalikų Universiteto Vašingtone reikalai.

Ši arkivyskupų ir vyskupų konferencija yra tiek svarbi, kad jos eigą seka visas krikščioniškasis pasaulis.

Sen. Pittman

Ketvirtadienį laidojamas senatorius Key Pittman iš Nevados.

Velionis mirė eidamas 68-sius metus. Tai buvo senas ir žymus politikas, kurio vardas buvo plačiai žinomas ne tik šiame krašte, bet ir kitur. Mat, sen. Pittman buvo Senato užsienių reikalų komisijos pirmininkas, kuriam šiais neramumų laikais dažnai reikėdavo sukti galvą, kad surasti tinkamiausią išeitį iš vienos ar kitos tarptautinės komplikacijos.

Jo mirtis prez. Roosevelto administracijai uždavė nemažą smūgį.

Tautos Smaugikai

"Darbininkas" rašo:

"Kad komunistai džiūgauja, tai natūralu, bet kad tautininkas būtų padaręs tokią pastabą, tai tenka gerokai nustebti. Susižavėti komunizmu gali tik kokie lengvatikiai pakrikėliai ir tai vien iš tolo. Susidūrę su komunizmu arčiau, net patys kvailiausieji jo sekėjai būtinai nuo jo purtosi, kaip nuo mirtinos ligos. Nėra nė mažiausios abejonės, kad komunizmu susižavi tik tie, kurie traukia iš jo betarpišką naudą, t. y. aukštesnioji komisarų klasė — visi ne lietuviai. Gi lietuviškieji stupaikos — komisarėliai eina tokias pat šuns pareigas, kaip ir eiliniai darbininkai bei valstiečiai, dar sunkesnias, nes darbininkai kenčia tyloms, o stupaikos — komisarėliai, revolverio verčiami, turi meluot, meluot, meluot — ne tik žodžiais, bet ir spaudoj. Tad teigti, kad nemaža tautos dalis gali susižavėti komunizmu, yra tik tuščia pasaka, tuo pavojinga, kad komunistai tučtuojau ją panaudoja savo propagandai. Kas komunizmo ragavo, tas juo nesusižavės. Priešingai, norės juo ko greičiausiai nusikratyt, bet jau nebegalės — ir čia visa nelaimė.

"Komunizmas suvaržo tautą ir ją mirtinai smaugia, tarsi milžiniška kirmėlė boa, kuri net stambiausio gyvulio kaulus sutriuškina. Jis iščiulpia visus gyvybės syvus ir paverčia žmogų automatu — gyvu nabašniku. Lietuvos tragedija glūdi ne tame, kad kuri nors tautos dalis būtų komunizmu susižavėjusi (tai tiesiog neįmanoma), bet tame, kad komunizmas kalina, ištremia ir sušaudo tautos vadus, darbininkus padaro vergais, nuo ūkininkų atima žemę ir paverčia juos baudžiauninkais arba klajūnais, kurie, netekę teisių į nuosavybę, bet kokiu momentu gali būti išsiųsti į Rusiją. Štai kur didžiausia tautos tragedija".

Mirus Kun. Jeronimui J. Vaičunui

Balandžio 14 d., šių metų, iškilmingai gaudė Šv. Antano bažnyčios varpai kviesdami žmones bažnyčion iškilmingoms mišioms, kurias laikė kun. Jeronimas J. Vaičūnas minėdamas sidabrinį kunigystės jubiliejų, kad padėkoti Aukščiausiajam už visas suteiktas malones.

Vakar, tai yra lapkričio 12 d. rytą, tos pat bažnyčios varpai gedulingai suskambėjo pranešdami parapijai, kad Loretta ligoninėj mirė jos ilgametis klebonas-jubiliatas, vadas, visą savo gyvenimą ištikimiausiai stovėjęs Dievo, tėvynės ir tautos sargyboje.

A. a. kun. Vaičūnas labai rūpinosi lietuvių švietimu ir kultūra. Jaunimo lietuvišką auklėjimą vykdė per parapijinę pradžios mokyklą ir organizacijas, gi suaugusius švietė per draugijas, pamokslus, paskaitas ir spaudą. Kun. Vaičūnas yra nuoširdžiausias lietuvių spaudos rėmėjas; ypač geras prietelis "Draugo" einąs jo bendrovės pirmininko pareigas jau penkiolika metų.

Jaunystė

A. a. kun. J. Vaičūnas gimė 1882 m. vasario 26 d. Augo Plokščių parapijoj — gražioj Suvalkijoj, ant Nemuno kranto. Ten baigė pradžios mokyklą ir dvi klases gimnazijos. Staiga motutei mirus, jis turėjo nutraukti studijas ir dirbti. Per dvejus metus dirbdamas mokėsi vakarais privačiai pas mokytoją J. Ribinską.

Amerikoje

1898 m. birž. pabaigoj atvyko Amerikon ir sustojo pas brolį Juozą Montello, Mass. Čia dirbo batų dirbtuvėje "Fields Shoes Co."

Darbas buvo sunkus, per dieną teko dirbti dešimt valandų ir už tai gavo tik vieną dolerį atlyginimo. Ir po 10 val. dienos darbo vakarais mokydavosi. Po dviejų metų darbo batų dirbtuvėje, 1900 m. nuvyko į Bostoną ir dirbo pas siuvėją. Čia jau uždirbo daugiau, per savaitę 12 dolerių. Vakarais iki 1903 m. rudens lankė Bowen mokyklą (high school). Tada įstojo į Ruskin kolegiją, čia dirbo už valgį ir studijavo.

Siekia mokslo viršūnių

Ruskin kolegijoje buvo iki 1904 m. Paskui nuvyko į Valparaiso universitetą, Indianoje. Čia dirbo už kambarį ir valgį ir kartu studijavo. 1910 m. baigė kolegiją ir įsigijo B.S. ir B.A. mokslo laipsnius.

Iš Valparaiso atvyko į Chicagą ir laikė kvotimus J. E. Quigley arkidiecezijoj į kunigų seminariją. Išlaikė ir buvo pasiųstas į Niagaros universitetą, kartu ir kunigų seminariją "Our Lady of Angels". Joje buvo iki 1915 m., kol baigė studijuoti filosofiją ir teologiją. Čia gavo M.A. laipsnį.

1915 m. gegužės 29 d. buvo įšventintas į kunigus Šv. Vardo Jėzaus katedroje, Chicagoje.

Pastoracijos darbe

1915 m. birželio mėn. pabaigoje į Šv. Jurgio parapiją, Bridgeporte, vikaru pas dekaną kun. M. Kriaučiūną.

Nuo 1916 m. rugpiūčio m. buvo paskirtas Šv. Jurgio parapijos administratoriumi.

Čia sutvarkė mokyklą, gavo valdžios mokyklų teisės duoti vaikams diplomus, visą skolą suvedė į vieną vietą ir išleido parapijos bonų sumoje $96,000, išpuošė bažnyčią. Skolos buvo reguliariai mokamos. Po dviejų metų klebonavimo, 1918 m. kovo 8 d., buvo paskirtas klebonu Ciceron. Kovo 10 d. pradėjo eiti klebono pareigas.

Klebonu Ciceroj

Paskirtas klebonu Ciceroj su visa energija ir organizaciniu sumanumu pradėjo parapijos atstatymo ir stiprinimo darbą. Čia atvykęs rado vieną aukštą dabartinės mokyklos namo, kur turėjo tilpti ir mokyklos klasės ir bažnyčia. Skolų rasta 40,000. Greit atmokėta skola ir dar turėta $30,000 grynais pinigais. Tuoj pradėta pristatyti antrą aukštą mokyklai ir bažnyčiai. 1919 m. rudenį jau buvo atidaryta reguliarė Šv. Antano pradžios mokykla. Mokyklos pastatymas atsiėjo $85,000, o jos įrengimas apie $15,000. Tokiu būdu vėl susidarė skolos $65,000. Kasmet skola mažinta.

Nauja bažnyčia ir klebonija

1925 m. pavasarį pradėta statyti nauja, dabartinė, bažnyčia ir klebonija. Naujos bažnyčios, klebonijos, seserų namo pastatymas ir žemės pripirkimas kainavo $250,000. Buvo išleisti parapijos bonai ir tuo išvengta mokėti nemaži nuošimčiai bankams. Skola, pavyzdingai parapiją tvarkant, greitai mažėjo. Dabar Cicero Šv. Antano parapija skolos teturi tik $10,000.

Organizacinis darbas

Dirbant ir kartu bestudijuojant J. Vaičūnas dar surado taip brangaus laiko ir draugijiniam, organizaciniam darbui. Valparaise priklausė prie Lietuvių Literatūros Drjos. Per atostogas, esant seminarijoj, dirbo su Lietuvos Vyčiais, buvo jos garbės narių. Teko dirbti A. L. R. K. Federacijoj, A. L. R. K. Susivienijime, Šv. Kaz. Akademijos Rėmėjų draugijoj, Marijonų Bendradarbių draugijoj. Eina vadovaujančias pareigas: direktorius Šv. Kryžiaus ligoninės Pildomo Komiteto, A. L. R. K. Labdaringoj Sąjungoj, Šv. Kazimiero kapinių direktorių pirmininkas, "Draugo" bendrovės pirmininku. Taip pat buvo kelis metus Moterų Są-gos dvasios vadu. Priklausė prie amerikoniškos organizacijos K. of C. Cardinal Civic Council Ciceroj.

Kun. Vaičūnas yra gražiai suorganizavęs savo parapijoj jaunimą į Lietuvos Vyčius, Sodaliciją ir C. Y. O. Tų organizacijų sportininkai per daug metų laimi pirmas vietas ir iškovoja dovanas. Cicero Federacijos skyrius yra pavyzdingiausias. Taip pat ten veikia įvairių parapijinių senesniųjų draugijų, kurioms jam teko vadovauti.

Aukų rinkimas ir svečiai

Aukų rinkimu Lietuvai su Cicero gali susilyginti tik Worcester, Mass., kur klebonavo kun. J. J. Jakaitis.

Kiek Chicagoj yra buvę žymesnių svečių iš Lietuvos, visi Ciceroj buvo gražiai priimti ir pavaišinti. Cicero nėra užsidariusi savo kiaute, bet palaiko plačius ryšius su visais, visiems padeda, visus įsileidžia pas save ir tas parapijai nepakenkia, bet padeda. Cicero yra pavyzdys daugeliui parapijų.

Amžiną atilsį duok jo sielai, Viešpatie.

Po Svietą Pasidairius

Sholon Aleichen savo "Amerikos Stebukluose," kuriuos drūkavoja Stalino lietuviška gazieta, išeinanti iš Bruklyno, vienoj vietoj apie Ameriką šitaip pasakoja:

"Kas liečia biznį, kaip amerikiečiai vadina, tai kiekvienas gali užsidėti tokį biznį, kokį nori. Nori atidaryti fabriką, atidarai fabriką. Nori užsidėti krautuvę, užsidedi krautuvę. Nori stumdyti dviratį ir rinkti skudurus tarpgatvėse — stumdai dviratį. O jeigu tau nepatinka biznis, gali eiti dirbti į fabriką. Jei ir to nenori, gali nieko neveikti. Tikėkite manim, tu gali gatvės viduryje numirti iš bado ir niekas tavęs nekliudys. Amerika yra šalis laisvės."

Tokia, tavorščiai, yra "kapitalistinė" laisvė. Ji balšavikams nepatinka. Jie nori tokios "laisvės," kokią Stalinas Lietuvai atnešė ant tankų, būtent: turėjai fabriką, ar kokį biznį, atėjo komisaras ir nacionalizavo. Turėjai namą, atėjo raudonarmietis ir sekvestravo. Turėjai nuosavą ūkį, atėjo kacapas ir paskelbė, kad ji ne tavo, bet valstybės, tik tau duodama malonė 30 ha dirbti. Esi fabriko darbininkas, Stalinas atsiuntė brigadą kacapų, kurie pareikalavo, kad tu turi 500 procentų darbo našumą pakelti. Sumislijai streikuoti, užpakaly atsistojo čekistas ir streikuok! Nusipirkai du svarus duonos, arba dvi poras pančiakų, atėjo milicininkas, padarė kratą ir, už sudarymą atsargų, moki burliokams 3,000 litų bausmės, arba eini 6 mėnesiams į priverstinojo darbo stovyklą.

Apie tokią laisvę, tavorščiai, mūsiškiai balšavikai svajoja, už tokią laisvę jie prie Markso meldžiasi.

Dėdė Samas diktatoriams: prašom, jei norite!

A. Rachmanova

Naujų Žmonių Fabrikas

Romanas

Vertė J. PAULIKONIS

(Tęsinys)

Draugas Vladimirovas vėl pradėjo pamažu vaikščioti, kaip tigras po narvą, iš vieno kabineto galo į kitą. "Ar ji mane mylėjo, ar taip tik apsimeta?" — klausinėjo pats save be perstojo. — "Ar būtų už manęs tekėjusi tuo atveju, jei aš būčiau jai pasipiršęs pagal visus to vadinamojo padorumo formalumus? Logikos dėsniais dabar ji turėtų dar greičiau sutikti, negu tada! Bet kaip tat atsitiko, kad ji mane atstūmė? Kaip, kaip? A, o jeigu ji myli kitą?" Nuo tos minties šiurpas pagaugais perėjo per visą kūną, krūtinę pradėjo draskyti visai nekomunistiškas pavydo jausmas. Juk kiek kartų jis visiems savo paskaitose aiškindavo, kad tikrasis komunistas turi nė nemirkteldamas moterį, kurią myli, perleisti kitam, jei tik ji pareiškia, kad į aną daugiau linkstanti, — o dabar jame pradėjo kilti visi velniai jau tik nuo vieno pamanyno, kad Tania galėjo nors mažiausia prasme priklausyti kitam.

"Bet kas man yra?" — klausė neramiai. — "Matyti, žmogus niekados negali nė pats už save guldyti galvos. Dabar aš turiu trisdešimt aštuonerius metus; aš galvojau, kad pats save pažįstu kaip penkis pirštus, bet, pasirodo, viskas apsivertė aukštyn kojomis! Pradėjau pavydėti tos kvailos mergšės! Tai būtų gražu!"

Taip praėjo dvi valandos, ir kai Tania vėl pasibeldė į kabineto duris, draugas Vladimirovas tebevaikščiojo po kambarį, pusbalsiu keikdamas save patį, Tanią ir įsivaizduotą jos mylimąjį.

— Taip, — tarė ji, padėdama bylinę ant stalo, — štai raštai, kuriuos perrašiau ir sutvarkiau. Prašom tik peržiūrėti, ar viskas gerai, ir galite pasirašyti!

Jis pažiūrėjo į ją iš nustebimo išplėtęs akis. Tuo laiku, kai jis kaip beprotis daužėsi po kabinetą, ji dirbo už jį ir viską padarė labai stropiai ir sąžiningai, nors naktį nebuvo sumerkusi akių! Draugas Vladimirovas jautėsi turįs pareigą jai padėkoti, todėl pagriebė jos ranką, bet ta juokdamasi vėl ją ištraukė ir reikšmingai mostelėjo į vieną iš daugelio plakatų, puošusių sieną: "Sveikinimasis rankomis panaikintas!"

Pamažu draugas nuleido ištiestą ranką ir pažvelgė jai prašomai į akis. Bet ji vikirai apsisuko, pasakė "tam kartui" ir išėjo pro duris.

Draugas Vladimirovas sudribo ant sofos, ant nelaimingosios sofos, apsikniaubė priegalvėlį ir ėmė tyliai šnabždėti:

— Tania, Tania! Ką tu man padarei!

* * *

Vakare Tania ilgai negalėjo užmigti. Ilgai sėdėjo prie atviro lango ir klausėsi nakčiausios nakties. Juodas dangus, duslus vilnių ošimas, jaunas dygstančios žolės kvapas, visa tai susiliejo į tokią darnią visumą, alsavo tokiu ramumu ir tokia taika, jog Tania pati negalėjo suprasti, kaip viskas jos viduje ,sieloje, buvo išgriauta, sudužę ir įsiutę. Bet kaip ta naktis, su kokia įsakoma galia vertė nurimti, užmiršti visa, visa ką šviesi triukšminga diena buvo atnešiusi!

Tada Taniai į atmintį užklydo viena strofa, kurią ji buvo kažkur skaičiusi ir kuri jau tąsyk jai reikšmingai — bent taip vaizdavosi — pranašavo jos būsimąjį gyvenimą:

> Ten, žydrioje kaip dangus salėje,
> Naktį vienuolis uždega žvakes;
> Ir joms šviečiant mano lūpos taria
> karštus maldos žodžius:
> O, kad aš galėčiau tave kada nors
> pamatyti, mano mylimasis,
> Kuris nežinomuose toliuose manęs
> ilgiesi.

Moteris, kuri parašė tuos žodžius, susitikusi savo mylimąjį, negalėjo labiau ilgėtis, kaip dabar ilgėjosi Tania; negalėjo su didesniu nuoširdumu svajoti apie kupiną alpaus džiaugsmo dieną, kurią ji sutiks savo išrinktąjį, kuriam paves visą savo gyvenimą, visą savo būtybę! Ta moteris gal ir dabar tebesvajoja, tebeskęsta lūkestingame ilgesyje, nes turi ko ilgėtis — o Tania? Kaip viskas kitaip išėjo, negu ji buvo svajojusi!

Dar kartą persvarstė pasikalbėjimą su Vladimirovu, prisiminė jo veidą, kuriame jis neįstengė paslėpti susigraužimo. Jis prašė, kad būtų jo žmona. Vadinasi, išeitų, kad myli! Ir jo akys tikrai bylojo, kad tai sakydamas nė kiek nemelavo. O ką Tania? Galėjo nors užsimušdama griozti po visus savo sielos kampelius, bet ten meilės nerado! Gal ir galėjo ji būti, gal ta meilė vėl galėtų atsirasti — bet jis pats viską pražudė. Jis sutriuškino žiedą, nespėjusį išskėsti nė pirmųjų lapelių. Taniai rodėsi, kad ji truputį jo gailisi ir jį užjaučia, bet dar stipresnis už užuojautą buvo joje baimės jausmas. Ji paprasčiausiai jo bijojo ir, kai tik pamanydavo, kad vėl gali pasikartoti tai, kas jau kartą įvyko, iš siaubo nežinodavo ką daryti. Tarėsi, kad jau nebegalėsianti niekados apie meilę skaisčiai svajoti, ilgėtis, ir neįsivaizdavo, kad kas nors galėtų ją apkabinti, paliesti. Ir iš to turėtų kilti meilė? Meilė? Ilgėjimas beribio, nuoširdaus susijungimo, po kurio jau nebegalima daugiau išsiskirti?

Ne, ne! kalbėjo Tania pati sau, tūkstantį kartų ne! Aš negaliu jo mylėti, negaliu būti jo žmona!

(Daugiau bus.)

SUBMARINO NUSKANDINTAS BRITŲ KRUIZERIS

("Draugas" Acme telephoto)

Ši nuotrauka paduota iš Berlyno. Sako nacių submarinas nuskandino britų pagelbinį kruizerį. Vieta nepaduodama.

Nėra Pasaulyje Vertybių, Kurios Atstotų Laisvę

(Kalba Antano Stendelio nuo Lietuvos Savanorių Kurėjų, pasakyta Lietuvos Kariuomenės Dienos Šventėje, rugs. 14).

Gerbiamieji ir Gerbiamosios!.... Nėra pasauly vertybių, kurios galėtų mums laisvę pakeisti.

Iš informacijų jau žinome, kad mūsų Tautą vėl ištiko didelis smūgis. Mūsų Tėvynė Lietuva neteko laisvės ir Nepriklausomybės. Skaudančia širdimi visi tatai pergyvename. Bet kas gi lieka daryti toliau? —

Savanoriai Kurėjai vieningai mano, kad tautų apsisprendimo principas, kuris kyla iš jo tautinių savybių, duoda mums teisę lietuviškose žemėse laisvai gyventi, o atsakingumas prieš būsimas kartas įpareigoja mus dėl tautos laisvės ir valstybės nepriklausomybės kovoti!..

Istorinis likimas mūsų kartai lėmė pavojingiausiu metu atstovauti lietuvių tautos brangiausioms vertybėms, tautos garbei ir laisvei. Visos mūsų turtingos ir tragingos istorijos buvyje šias vertybes lietuvių tauta labiausiai brangino ir nesigailėjo jokių aukų joms apginti. Kai buvo pažeidžiama lietuvio garbė, kai buvo kovojama dėl laisvės, lietuvis nesvarstė ar "apsimoka" kovoti — jis ėjo ir kovėsi. Neišgąsdindavo jo nei priešo gausumas, nei jo ginklų pranašumas.

Prisiminkime paskutinius 50 metų. Tai buvo be paliovos trukusi kova dėl lietuvio garbės ir laisvės. Kražių moterys ir vyrai su akmenimis ir pagaliais stojo kovon prieš rusų imperijos reguliarios armijos geležimi ir ugnimi ginkluotus karius, kai buvo pažeista lietuvio garbė, kai priešas išdrįso išniekinti lietuvio šventovę. 1905 metais lietuviai sodiečiai medžiokliniais šautuvais apsiginklavę vaikė iš savo valsčių rusų policijos būrius, nes kovojo dėl savo laisvės. Vokiečių okupacijos metu lietuvių daugiau žuvo nei pasauliniame kare. Vyko egzekucijos, buriais buvo suiminėjamas, kankinamas ir žudomas jaunimas, deginami sodžiai — už ginkluotą pasipriešinimą okupantams. Bet tai lietuvio neišgąsdino. Kova ėjo vis smarkyn ir atkaklyn. Nes negalėjo laisvės ištroškusi dvasia pakelti brutalios okupantų priespaudos.

Kai išmušė lemiamoji valanda, lietuvis išėjo kautis nesiskaitydamas priešų gausumo ir nefilosofavo apie modernios karo technikos ardomąją galią. Kiek tada tų frontų buvo — trys ar daugiau — mūsų savanoriai dabar nebeprisimena. Mūsų priešams tie frontai labiau atmintin įstrigo.

Realiai žiūrint visokia materialinė persvara buvo tada mūsų priešininkų pusėj. Kiek vienas iš jų atskirai buvo ir skaičium gausingesnis už mus ir geriau ginkluotas ir šiaip materialiai geriau pasiruošęs. Tad kokia gi galia nulėmė lietuvių pusėn persvarą kautynių laukuose? Tai buvo lietuvių tautos moralinė galia. Tai buvo savo krašto meilė, laisvės meilė ir savo žmogiškos garbės pajautimas.

Ginklai, net ir svarbiausiai modernūs, patys nesikauja. Sumušę bermontininkus mūsų savanoriai savo laikų paėmė ginklų dukart tiek, kiek patys turėjo, paėmė ir tokių, kurių patys ir visai neturėjo.

Bermontininkų ginklai patys nesikovė. O kiekvieno užpuoliko moralė yra tokia, kaip ir prasto grobiko moralė — atradai miegantį — grobk, pabudo — bėk.

Tik moraliai apsiginklavusi tauta tegali tvirtai laikyti rankose medžiaginį ginklą ir jį tinkamai pavartoti.

Lietuvių tautoje niekada nebuvo užmigusios praeities valstybingumo tradicijos, lietuvių tauta niekad gera valia, be aršios kovos nebuvo išsižadėjusi savo laisvės, niekad tautos garbės nuostatų lietuvis suktai neaiškina.

Tad ir dabartinėmis aplinkybėmis lietuvių tauta kitaip nepasielgs. Mes nebeturime ko kaimynams beatiduoti. Mes jiems neskolingi — jie yra mūsų skolininkai. —

Praeityje Lietuva gynė Europos vakarus nuo totorių, o Europos rytus, slavų žemes, nuo germanų. Žiauriai atsilygino Lietuvai ir rytai ir vakarai už šią auką. Šiandien Lietuva pavergta kaimynų rankose. Lietuvių tautos kilmės žmonių milijonai padidina anų kaimynų gyventojų svorį....

Mumyse teka kraujas, kuris yra kupinas jotvingų drąsos, žemaičių atkaklumo, aukštaičių—rytiečių veržlumo, o visų kartų laisvės ir savo žemės meilės.

Visas dabartinis Lietuvos plotas mūsų kartai yra Kražių Šventovė ir mes ją ginsime. Su tuo tik skirtumu, kad mūsų gynimasis nebus simbolinis, nebus vien kraujo auka ant tėvynės laisvės aukuro, bet mes mušime priešą mūsų naudai.

Lietuva savo laisvę atgavo ne diplomatų kanceliarijose, tad kanceliarijose jos ir neatsižadės. Laisvė buvo krauju atkovota, krauju ji bus ginama. Tai turi žinoti ir mūsų draugai ir priešai.

Nėra pasaulyje vertybių, kurios galėtų mums laisvę pakeisti. Paskutiniu laiku buvo dažnai kartojamos formulės — nesipriešinti užpuolikui vardan pasaulio taikos — laisva lietuvių tauta niekad nepriims. Brutalia jėga ir kitų tautų pavergimu taika mums nėra geresnė už karą. Ten, kur reikalas eina apie tautos laisvės ir garbės daiykus, lietuvių tautoje skirtingų nuomonių nėra.

Smūgis, kurį turi Lietuva paskutiniu metu pakelti, mūsų kraštą parbloškė, bet jo poveikyje įvyko ir tebevyksta visų mūsų tautos moralinių jėgų mobilizacija. Tai rodo

(Tęsinys 4 pusl.)

NUSKENDUSIO LAIVO KAPITONAS

("Draugas" Acme telephoto)

Arthur T. Cronin, Australijos pakrantėse nuskendusio amerikoniško laivo City of Rayville kapitonas.

JAU IŠLEISTA KNYGUTĖ —
"PILIETYBĖS PAMOKOS"
(Parašyta Advokato)
Duoda Atsakymus į Klausimus Įsigijimui Amerikos Pilietybės Popierių. Kaina — tiktai 35c.
Kreipkitės į:—
JOSEPH J. GRISH
4631 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.
PHONE: YARDS 1001

Skaitykite Ir Platinkite Sekančius Mūsų Katalikiškus Laikraščius:

"DRAUGAS" — vienintėlis Amerikos lietuvių katalikų dienraštis. Metams $6.00. 2334 South Oakley Ave., Chicago, Ill.

"LAIVAS" — tikybinis savaitraštis. Metams $2.00. 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Illinois.

"DARBININKAS" — Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos organas, išeina du kartu savaitėje. Metams $4.00. 366 West Broadway, So. Boston, Mass.

"AMERIKA" — savaitraštis. Metams $2.. 423 Grand Street., Brooklyn, New York.

"GARSAS" — A.L.K. Susivienijimo organas. Metams $2.00. 73 East South St., Wilkes-Barre, Pa.

"MOTERŲ DIRVA" — A.L.R.K. Moterų Sąjungos organas. Metams $2.00. 2317 So. Hoyne Ave., Chicago, Illinois.

"STUDENTŲ ŽODIS" - A.L.K. Studentų ir Profesionalų žurnalas. Jame bendradarbiauja visos geriausios Amerikos pajėgos. Metams $2.00. Marianapolis College, Thompson, Conn.

"VYTIS" — lietuvių Vyčių organizacijos mėnesinis žurnalas. Metams $2.00. 4736 South Wood Street, Chicago, Illinois.

"MUZIKOS ŽINIOS" — mėnesinis muzikos žurnalas. Leidžia Vargonininkų Sąjunga. Metams $1.50. 1850 Wabansia Avenue, Chicago, Ill.

"LIETUVIŲ ŽINIOS" — savaitraštis. Leidžia Lietuvių R. K. Literatūros Draugija. Metams $1.50. 6802 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

SOCKO THE SEADOG

by Teddy

Hillaire Belloc

CIVILIZACIJOS KRIZĖ

Premijuotas kun. J. Karaliaus vertimas

— Vertė —

Antanas P. Sandys, M. I. C.

(Tęsinys)

III PERSKYRIMAS

Reformacija ir jos ūmiosios pasekmės

Mes matėme, kaip Viduramžio dvasiškoji pusė nuslūgo, ir kaip dvasiškoji organizacija, t. y., laikinė Bažnyčios struktūra kietėjo ir liovėsi atitinkamai funkcijuonuot; kaip ta pati organizacija sulaukė pasipriešinimo iš visų pusių; kaip ji išprovokavo pyktį tuose, kurie jausdavosi negauną dvasinio aprūpinimo; kaip sukėlė pyktį tuose, kurie išvesdavo kontrastą tarp dvasiškų funkcijų, kurios su savimi nešė palikimą, ir tarp charakterių, kurie tų palikimų pajamomis naudodavosi. Mes nurodėme plačiosios pasaulionių visuomenės dvasiškąjį badą; įrodėme, kaip Dievo žodžio skelbime buvo apsileista ir t. t.

Mes matėme, kaip tai buvo neišvengiamas dalykas, kad, esant tokioms aplinkybėms, nekiltų specifiškos herezijos. Kadangi ginčas ypač buvo su bažnyčios dvasiškija (t. y., su vienuolynais, su parapijiniais palikimais, su katedrališkais sostais ir vyskupystėmis, su pliuralystėmis, arba su asmenimis kurie turėjo daug palikimų, ir t. t.), iškilo svarbesnės herezijos, liečiančios hierarchiško autoriteto klausimą, kvestijuonuodamos visos bažnytinės organizacijos reikalavimus ir poziciją. Esencialiai tai buvo anti klierikalinis sukilimas. Tos herezijos apnyko kunigystės valdžios galias ir reikalavimus ir pačią popiežiaus valdžią, kuri yra kertinis viso klierikalinio kūno.

14-to šimt. pradžioje, kaip jau matėme, buvo herezijų, kurios protestavo, kad Sakramentai negalėjo būti teisėtai teikiami arba šv. Ostija konsekruojama, jei kunigai nebuvo malonės stovyje. Kai kurios herezijos nepripažino Bažnyčiai ir Jos įvairioms organizacijoms — vienuolynams ir t. t., nuosavybės teisę. Buvo herezijų, kurios ypatingai puolė Švč. Sakramento Tikrojo Buvimo doktriną, nes kunigas turėjo konsekravimo galią, kuri buvo jo specialios šventos pozicijos pamatas ir prieš šią galią pradėjo kilti protestai. Bendrai, išorėje antivienybės dvasia siautė ir vangi Bažnyčios autoriteto politika — vadovaujamoji dvasia sukiršino šią sukilimo dvasią. Šis laikotarpis šaukte šaukė nuolatinės reformos, visiško visuomenės apvalymo, sugrįžimo prie tų didžių dorybių, kurios žymėte pažymėjo ankstytąjį viduramžį. Bet nieko ganėtina šiame atvejuje nebuvo nuveikta. Ir kada buvo nuveikta, tai jau buvo pervėlu.

Visados taip atsitinka didžiose žmonijos katastrofose. Beveik visuomet yra užtektinai įspėjimų. Visados esti ir prirengiamųjų sukrėtimų, panašiai kaip ir prieš žemės drebėjimą arba prieš ugniakalnio išsiveržimą. Jie sukuria nepatogumų ir kai kuriais atvejais išgąsdina tuos, kurių pozicijos arba privilegijos yra pavojuje. Yra tiesa, kai jau minėjau, kad Viduramžio pabaiga buvo it koks "teroro viešpatavimas." Augantysis maištas buvo numalšintas legaliniu metodu, jėgos, nuolatinių ir dažnai baisių bausmių priemonėmis, o ne dvasine pamaina, kuri tuo metu buvo taip reikalinga.

Vienas svarbiausių skundų, kurie kiršino žmones prieš Bažnyčią, buvo mortuarų klausimas, t. y., mokesčiai mokami atsitikime mirties. Kada asmuo mirė, sakykime bet kurios apskrities pasiturįs ūkininkas, tokia ar tokia dvasiškinė organizacijos dalis turėjo teisę jį palaidoti ir pasisavinti mokesčius, kurie pasekė jo mirtį. Pavyz., paprastai parapija turėjo teisę palaidoti mirusį, ir kam priklausė parapijiniai mokesčiai (laikui bėgant, visa tai, žinoma, tapo labai komplikuota, nes egzistavo visokios dešimtinės, ir t. t., mokesčiai mokami ypatinguose atsitikimuose ir visa kita), tas paimdavo juos iš mirusiojo šeimos po laidotuvių. Be to, buvo dar ir kitų rūšių mokesčių, kurie dalinosi pagal vietų ir vietinių papročių.

(Bus daugiau.)

Turiu sielą, ir ji yra nemirtinga. Bet aš turiu tik vieną vienintėlę sielą, ir ją man reikia išganyti, nors tai ir be galo daug kaštuotų. Nuo ko tad turiu ją saugoti? Nuo nuodėmės! Kam? Amžinam gyvenimui.

STANFORD MARCHES ON TO ROSE BOWL

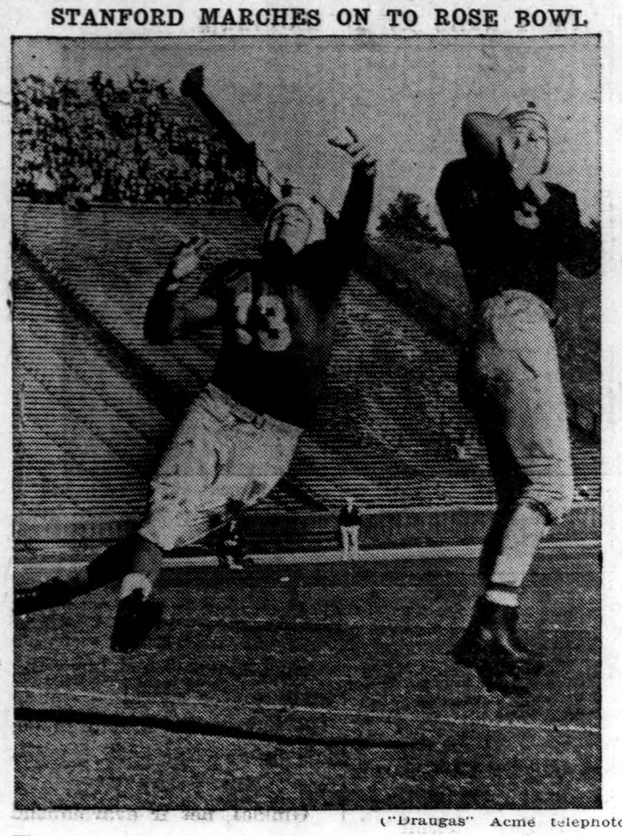

("Draugas" Acmė telepnoto)

Earl Youglove, Washington end, snares touchdown pass as Frankie Albert, Stanford quarterback, makes vain attempt to bat ball down. Victory was shortlived, as Stanford came from behind to win, 20 — 10, and take Pacific coast conference lead.

Nėra pasauly laisvę atstovaujančių vertybių

(Atkelta iš 3 pusl.)

lietuvių tautos organizmo sveikumą ir galią.

Šiuo visuotinio nerimo metu kiekvienas lietuvis tepajunta didžią savo pareigą mūsų tautos laisvei ir garbei ginti. Dabar gyvenanti lietuvių tautos karta yra likimo pašaukta išlaikyti bandymą, kuris ilgiems dešimtmečiams nuspręs mūsų tautos likimą. Tad kiekvieno yra priedermė elgtis taip, kad ateinančios kartos nesigėdintų savo tėvų ir senelių prisiminti.

Žmonijai yra buvę tamsių laikų, tačiau grynasis žmoniškumas laimėdavo. Turėkime didžią viltį, kad gerosios žmonijos galios vėl visu kilnumu pasireikš, ir mūsų Tautai prašvis skaidresnis rytojus.

Lietuvos žmones! Į mus žiūri mūsų brangios tėvynės ateitis! Susiburkime draugėn! Užmirškime visokius nesutarimus bei nuomonių skirtumus ir, vieni kitus paremdami ir papildydami, tučtuojau imkime organizuoti Lietuviškąjį patriotinį frontą, kuris visa tautos galia pasipriešintų Lietuvos nedraugų pasmaugusiems mūsų Laisvę!

Šiandien Lietuva šaukiasi į visus Lietuvius — jaunimą ir senimą, vyrus ir moteris, kviečia griežtai priešintis okupantams mūsų žemės. — Jei kovosime dėl savo laisvės, įvertins mus kultūringosios tautos ir doroji žmonija ateis mums pagalbon.

Vienas persų išminčius paklaustas, kokiu būdu jis yra įsigijęs tiek mokslo, atsakė: "Nesigėdydamas klausti kitų to, ko pats nežinojau."

DABAR LAIKAS ANGLIS UŽSISAKYTI ATEINANČIAI ŽIEMAI.

Roseland Coal Co.

343 W. 107th Place

TEL. PULLMAN 6776

A. Tumonis, Sav.

•

Užsisakykite anglis iš šios lietuviškos kompanijos. Geriausios rūšies anglys už žemiausias kainas. Greitas patarnavimas. Pašaukite — PULLMAN 6776 šiandien!

Kišeninis

Lietuviškai—Angliškas

ir

Angliškai—Lietuviškas

ŽODYNĖLIS

Jame yra 18,000 reikalingiausių žodžių. Dabar geriausia proga pirkti, nes parduodamas nupiginta kaina, Galima gauti 'Draugo' knygyne dabar; kaina —

tik $1.00

"DRAUGAS"

2334 South Oakley Ave.,

Chicago, Illinois

Lietuvos Svečio Prakalbos

Prieš porą savaičių atvykęs iš Lietuvos svečias **Stasys Gabaliauskas** kalbės šiose vietose:

Trečiadienį, lapkričio 13 d., vakare, Šv. Antano parap., **Cicero.**

Penktadienį, lapkr. 15 d., vakare, Aušros Vartų parapijoj, **West Side.**

Lapkr. 17 d., Melrose Park. Prabaščiaus salėj, 2201 — 22 St. (prie pat Lake St.), 2-trą val. popiet.

— Nepriklausomos Lietuvos laikais žinomas policijos orkestras, kurį vasarotojai pažįsta ir iš jo koncertų Palangoje ir Birštone, paverstas milicijos orkestru. Milicijos vyrų choras verčiamas viešai atlikinėti dainuškas, kurias pagal švietimo ko riato užsakymą parašė keli išverstaskūriai poetai. Dainuškose garbinamas "naujasis laimingasis" gyvenimas.

REMKITE, PLATINKITE KATALIKIŠKĄ SPAUDĄ.

NAUJAS APARATAS AKINIAMS PRITAIKINT

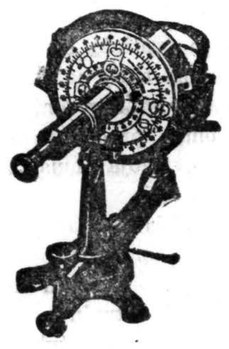

Budriko Rakando Krautuvėse rasite patyrusį akių daktarą (optometristą), kuris pritaikins jums akinius. Teisingas ir geras patarnavimas. Akių egzaminavimas dykai.

•

1941 Metų Radios iškrautos ant parodos. $95,000 vertės gerų rakandų stakas. Elektrikinės Ledaunės, Pečiai, Karpetos. Teisingos Kainos.

Lengvi Išmokėjimai.

Dėl teisingo radio patarnavimo šaukite: YARds 3088.

JOSEPH F. BUDRIK FURNITURE HOUSE

3409-11 ir 3417-21 South Halsted Street

BUDRIKO PROGRAMAI:
WCFL — 970 kil., Sekmadieniais nuo 5:30-6:30 val. vak.
WHFC — 1420 kil., Ketvirtadienio vak. 7 val.

Būkite Malonus SAVO AKIMS

Tik viena pora akių visam gyvenimui. Saugokit jas, leisdami išeksaminuoti jas moderniškiausia metoda, kurią regėjimo mokslas gali suteikti.

32 METAI PATYRIMO

prirankime akinių, kurie pašalina visą akių įtempimą.

Dr. John J. Smetana

Dr. J. J. Smetana, Jr.

OPTOMETRISTAI

1801 So. Ashland Avenue

Kampas 18-tos

Telefonas CANAL 0523 — Chicago

OFISO VALANDOS

Kasdien 9:00 a. m. iki 8.30 p. m.

Treč. ir Šešt: 9:00 a. m. iki 7:30 p. m.

LIETUVIAI DAKTARAI

DR. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1853 West 35th Street

LIGONIUS PRIIMA:

Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val.

Trečiad. ir Sekmad. tik susitarius.

Telefonas: Hemlock 5849

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6757 So. Western Ave.

Ofiso Valandos:

Po piet — 1 iki 3; Vakarais 7 iki 9

Sekmadieniais sulyg sutarties

Phone Cicero 4276

DR. P. ATKOČIŪNAS

DANTISTAS

1446 S. 49th Ct., Cicero, Ill.

Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais

Valandos: 10-12 ryte. 2-6. 7-9 P. M.

3147 S. Halsted St., Chicago

Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais

Valandos: 3 — 8 popiet.

Telefonas CANal 7329

DR. PETER J. BARTKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2202 West Cermak Road

OFISO VALANDOS: 2-4 ir 7-9 ir pagal sutartį.

Sekmadiesiais taipgi pagal sutartį.

Res. telefonas SEEley 0434.

Tel. Cicero 1484

DR. S. R. PALUTSIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Kamp. 15tos Gat. ir 49th Ct.

OFISO VALANDOS:

Nuo 2 iki 4 popiet ir 7 iki 9 vak. ir pagal sutartį.

Res. 1625 So. 50th Avenue

Tel. Cicero 1484

DR. A. JENKINS

(Lietuvis)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2500 West 63rd Street

OFISO VALANDOS:

Nuo 1—4 ir nuo 7—9 vakare

Taipgi pagal sutartį.

Ofiso telefonas PROspect 6737

Namų telefonas VIRginia 2421

LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. YARds 3146

VALANDOS: Nuo 11 iki 12

2 iki 4 ir 7 iki 9

Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 9

Šeštadieniais: 11 iki 12

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Taipgi akinius pritaikau.

3343 S. Halsted Street

Tel. CANal 5969

DR. WALTER PHILLIPS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4155 West Cermak Road

OFISO VALANDOS

4 ir 6:30 — 8:30 vakare

ir pagal sutartį

DR. F. C. WINSKUNAS

PHYSICIAN — SURGEON

Ofiso: 2158 W. Cermak Rd.

Tel. CANal 2345

Val.: 2 — 4 ir 7 — 9

Res.: 7004 So. Fairfield

Tel HEMlock 3150

DR. V. E. SIEDLINSKI

DANTISTAS

4143 South Archer Avenue

Telefonas LAFayette 3650

Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais.

4631 So. Ashland Ave.

Tel. YARds 0994.

Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais.

DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4729 So. Ashland Ave.

(2-tros lubos)

Tel. MIDway 2880 Chicago, Ill.

OFISO VALANDOS:

Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 6 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vak.

Sekmad. nuo 10 iki 12 val. ryto.

DR. MAURICE KAHN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4631 So. Ashland Avenue

Tel. YARds 0994

Rez. tel. PLAza 3205

VALANDOS:

Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak.

Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. dieną

Tel. YARds 5557

DR. FRANK C. KWINN

(Kviecinskas)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1651 West 47th Street

OFISO VALANDOS:

2—4 ir 7—8:30 v. vakare

ir pagal sutartį.

DR. P. J. BEINAR

(Beinarauskas)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6900 So. Halsted Street

TELEFONAI:

Ofiso — WENtworth 1612.

Res. — YARds 3955.

OFISO VALANDOS:

2 iki 4 popiet. 7 iki 9 vakare.

Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį.

Tel. YARds 2246

DR. C. VEZELIS

DANTISTAS

4645 So. Ashland Ave.

arti 47th Street

val.: nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.

Seredoj pagal sutartį.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Res. 6958 So. Talman Ave.
Res. Tel. GROvehill 0617
Office tel. HEMlock 4848

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Val.: 2—4 ir 7—9 vak.

Ketvirtad. ir Nedėliomis susitarus.

2423 W. Marquette Road

DR. STRIKOL'IS

PHYSICIAN AND SURGEON

4645 So. Ashland Avenue

OFISO VALANDOS:

Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.

Nedėliomis pagal sutartį.

Office tel. YARds 4787

Namų tel. PROspect 1930

Tel. CANal 6122

DR. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 W. Cermak Road

Valandos: 1—3 popiet ir 7—8 v. v.

REZIDENCIJA:

6631 S. California Ave.

Tel. REPublic 7869

Office Phone Res. and Office
PROspect 1028 2359 S. Leavitt St.
Val.: 2-4 pp. ir 7-9 vak., Canal 0706

DR. J. J. KOWAR

(Kowarskas)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2403 W. 63rd St., Chicago

Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį.

Tel. YARds 5921.
Res.: KENwood 5107.

DR. A. J. BERTASH

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso val.: nuo 1-3; nuo 6:30-8:30

756 West 35th Street

Ofiso tel. VIRginia 0036
Rezidencijos tel.: BEVerly 8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso val.: 1—3 ir 6—8:30 P. M.

Nedėliomis pagal sutartį.

Tel. CANal 0257

Rez. tel.: PROspect 6659

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1821 So. Halsted Street

Rezidencija: 6600 So. Artesian Ave.

VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 popiet

6 iki 9 val. vakare.

NAPPY

By Irv Tirman

LIETUVIAI KITUOSE MIESTUOSE

Parapijos Bazaras

Hartford, Conn. — Švč. Trejybės parapijos bazaro reikalu įvyko susirinkimas draugijų atstovų. Bazaras šiemet bus lapkr. 23, 27 ir 30 vakarais, mokyklos salėje. Klebonas pralotas Ambotas ir veikiančioji komisija nuoširdžiai kviečia Hartfordo ir apylinkės lietuvius jaunimą lankyti bazarą. Komisija yra sekanti: pirmininkas S. Gaučias, pagelbininkas M. Balukynas, kasininkė Petraitienė, moterų pirmininkė Barolienė. Komisija viską kuo puikiausiai atliks, tik kad lietuviai skaitlingai lankytusi. Bazare bus lošiama "bingo".

Žinutės

"Surprise party" 25 m. vedybų sukaktuvėms paminėti mokyklos salėje suruošta Aleksandrui ir jo žmonai Poviloniams. Atsilankė daug žmonių, ne tik iš Hartford, bet ir iš Bostono, Somersville ir kitur. Jubiliatams įteikta brangi dovana.

Poviloniai yra plačiai žinomi ir visų mylimi.

Vakaro vedėju buvo adv. P. Monèiūnas. Kalbėjo pralotas Ambotas, kun. Kripas, J. Monèiūnas, R. Monèiūnienė, graborius Zaletskas iš South Boston, Gižai, dr. Krikščiūnas, būsimas dantistas A. Povilonis (šiemet jis baigs dantisterijos mokslus Tuft's Dental School, Bostone), Barolienė, kuri daug darbavosi šiai vakarienei, ir kiti, o ant galo patys jubiliatai. Kalbėjo taipgi brolis ir žmona J. Poviloniai, Vilkelienė iš Poquonock. Po visam buvo šokiai.

25 metų vedybų sukaktuves taipgi minėjo Balčiūnai ir Gedučiai. Sveikiname ir linkime kuo ilgiausių metų.

Parapijos jaunimas ruošia operetę "Princess Ida". Vadovauja Wilder Goodale.

Hartfordo lietuviai politikoj žada lenktyniuoti su italais, grekais, lenkais ir t.t. Reikia lietuviams vieningai darbuotis, šviestis ir daugiau domėtis šios šalies politika ir gerove. Kongresmonas Kopplemonas prieš rinkimus kalbėjo mūsų parapijos vyrų klūbo nariams.

Gyvojo Ražančiaus draugija bazarui paaukojo 10 dol. Kuri sekanti draugijų paseks jos pavyzdžiu?

Pirmojo 'Selective Service' traukimo numerio 158 buvo keli lietuviai. Patys pirmieji buvo Stankevičius iš Wilson ir Stasys Colney (Aukštikalnis) iš South Windsor. Kiti, kiek atsimenu, buvo A. Minkus, A. Smitkus, Deskus ir kiti.

Hartforde bus įsteigta Amerikos valdžios orlaivių bazė. Turime ir lietuvių garsių aviacijoje, kaip Vytautas Matusevičius, kuris turi įsteigęs aviacijos mokyklą, taipgi trys broliai Mašiotai. Tarp lietuvių, besiruošiančių tapti lakūnais, yra ir slaugė Franciška Vyšniauskaitė. Girdėjau, kad vienas lietuvis, rodos, vaterburietis, kasdien skrenda Yankee Clipper per jūras.

Vytautas Matusevičius kasdien per radio praneša oro atmainas.

Dr. Mindaugas Vincas Mikolainis Šv. Pranciškaus ligoninėje specializuojasi anestetikos srityje.

Dantistui Edvardui Krikščiūnui sekasi. Visi patenkinti jo patarnavimu.

Choro Koncertas Ir Balius

Paterson, N. J. — Lapkričio 3 d. įvyko Šv. Cecilijos choro ir Marijos vaikelių chorelio koncertas. Publikos buvo gan skaitlingai susirinkę. Svečių buvo matyt iš Harrisono, Elizabetho ir iš kitų apylinkių.

Vakarą atidarė vietinis klebonas kun. Kinta, pabrėždamas jaunimui, kaip svarbu šiais laikais palaikyt lietuvišką dainą, kurią tik mūsų tarpe, Amerikoje, galima išlaikyt. Pirmiausia dainavo mažasis choras šias dainas: "Birutė", "Saulutė tekėjo", 'Pasakėlė apie didį milžiną" ir "Dainų grožybė".

Antrą dalį programos išpildė ką tik suorganizuotas merginų choras puikiai sudainuodamas "Ar vėjai pūtė", "Lakštutė-paukštutė" ir "Valia valužė", kurios taip patiko publikai, kad po didelio aplodismento turėjo "bisuoti". Paskiausia pasirodė mišrus parapijos choras. Tikrai buvo malonu klausyti gražių, ne visur girdėtų lietuviškų dainų. Sudainavo Starkos "Močiute mano", "Mergužėle-lelijėle", "Kur buvai", Bendoriaus "Tu esi šviesi kaip saulė", N. N. ir "Trijų Seselių" Bendoriaus. Programa baigta himnu, Lietuva, tevyne mūsų. Vėliau buvo šokiai.

Dėka už visą tai tenka mūsų mylinčiam, energingam, muzikui Broniui Voveriui, kuris tiek daug rūpinosi priruošimui šio gražaus dainų vakaro.

Nauji vargonai

Mūsų vadas kun. Kinta pranešė, kad už trijų savaičių mūsų gražioje bažnyčioje bus įrengti nauji elektriniai vargonai.

Mirė Konstantas Spranaitis

Lapkričio 2 d. staiga mirė Konstantas Spranaitis, gyvenęs 113 Montgomery St., Paterson, N. J. Nuliūdime liko žmona, sūnus ir du broliai. Velionis buvo uolus parapijos rėmėjas ir darbuotojas ir bažnyčios kolektorius. Laidotuvės įvyko lapkričio 5 d. iš Šv Kazimiero bažnyčios. Iškilmingas mišias laikė klebonas kun. Kinta, o prie šoninių altorių kun. M. Kemežis ir kun. J. Stasaitis. Palaidotas Kalvarijos kapinėse.

Parapijonų vakaras

Lapkričio 10 d. parapijos svetainėje įvyko vadinamas "Showeris". Moterys parūpino valgių, o vyrai gėrimo.

Bernelis

PLATINKITE "DRAUGĄ"

AMERICANS BEAT HAWKS IN OPENER

A third period goal gave the New York Americans a 1 — 0 victory over the Blackhawks in the National Hockey league opener in Chicago. Upper photo, Pep Kelly, Hawk's right wing, falls on puck which Goalie Earl Robertson of Americans has cleared in second period. Below, the Blackhawks are back at the Americans' net in same period, but Robertson and defense men avert threat. Bob Carse, Hawks' wing, is falling.

BIBLIOTEKA

Stuttgarte, Vokietijoje, vienoj pily įrengta pasaulinio karo biblioteka, kuri yra didžiausia šios rūšies biblioteka pasauly. Ji užima daugiau kaip 30 pilies kambarių. Šioj bibliotekoj surinkta apie 65,000 knygų ir brošiūrų apie didįjį karą. Čia galima rasti daugybės karo metų laikraščių komplektus, kariškus plakatus, fotografijas, maisto korteles, pinigus. Labai įdomus laikraščių archyvas, kuriame yra per 2150 komplektų įvairių laikraščių, ėjusių karo metu.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS

— Buvęs germanistikos lektorius Vyt. Did. Universitete, šveicaras Studerus, gerai išmokęs lietuvių kalbą ir Lietuvą pamėgęs, ruošiasi laikyti Šveicarijoje eilę paskaitų apie Lietuvą. Taip pat numato paskelbti "Neue Zuricher Zeitung" seriją straipsnių apie Lietuvą.

— Lietuvos garbės konsulatai Zuriche, Lisabonoje ir kitur gavę savo laiku Paleckio valdžios įsakymą uždaryti konsulatus ir perduoti jos archyvus ir turtą artimiausiai Sovietų įstaigai, atsisakė tai padaryti.

— Buvęs Estijos Užsienių Reikalų Ministras Pusta iš Prancūzijos atvyko į Ameriką ir apsistojo Vašingtone.

Paskutinis Šveicarijos konsulas Kaune Kaestli vakarykščiui prieš civilinės metrikacijos įvedimą apsivedė Kaune su lietuvaite p-le Augevičiūte, pulk. dr. Augevičiaus dukterimi ir atvyko į Šveicariją.

— A. Daugirda, "XX Amžiaus" laikraščio Kaune administratorius, atvyksta Amerikon. Vizos formalumo reikalais užtruko Lisabonoje.

— Lietuvos ir Prancūzijos įvykių užklupti, žydai, Lietuvos piliečiai, deda pastangų įvažiuoti į Ameriką, bet negrįžti Lietuvon. Keletas tokių žydų Lisabonoje laukia eilės įvažiuoti į Ameriką.

Rašytojas Vaičiulaitis, attachė prie Lietuvos Pasiuntinybės prie Šv. Sosto Vatikane, ruošiasi atvykti į Ameriką.

— Žinomas teisininkas Kaune, žydas, dr. Robinzonas, Klaipėdos konvencijos komentarų autorius, nepatikrintomis žiniomis esąs pakelyje į Ameriką.

LEO NORKUS, Jr.
DISTRIBUTOR
OF
Ambrosia & Nectar
BEERS

GERKIT tik GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA Alų, bet, prie to išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų.

Urmo (wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ, kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

Padėti Pinigai kas Mėnesį iki 11 Dienos, Neš Nuošimtį Nuo 1 Dienos.
TURTAS VIRŠ - - - - $5,500,000.00
Atsargos Kapitalas Virš - - - $400,000.00
Dabar mokam 3½% už padėtus pinigus. Duodam paskolą ant namų ki 2[illegible]

STANDARD FEDERAL SAVINGS
and
LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
JUSTIN MACKIEWICH Pres.
Chartered by the Government
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4192 ARCHER AVENUE
TEL. VIRGINIA 114
VAL.: 9 iki 4 p. p. Trečiad.: 9 iki 12:00 p. Šeštad.: 9 iki 8:00

KLAUSYKITE! — PATIKS!
ŠALTIMIERO RADIO PROGRAMAI!!
ŠĮ RYT IR KIEKVIENĄ RYTMETĖLĮ
WHIP — 10:00 val. ryte — WHIP — 1480 Kiloc.
* Juozas Warputas ir jo Kaimiečių Kapelija
* Kastas Sabonis ir Florutė (Lakštutė) Balsiutė
* Steponas Norkus ir Vėlesnių Žinių Žinovas
* Albina Kasparitė ir Al James
* Kristina Kriščiūnaitė ir Jonas Paredna
* Aštuonios NASTURTOS ir Keturi KAVALIERIAI
* Juokų Karalius 'Sank Liu Lujis' ir Simas Bartkus
* Bartkų Šeimyna ir Liuliojančios Lietuvaitės
* Oktetas su Antanu Kaminsku, Petru Kavaliausku, Vanda Zabella ir kiti.
Šaltimieras Radio Advertisers
6912 South Western Ave. Chicago, Illinois
Tel. Prospect 4050
"THE LITHUANIAN HOUR"

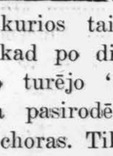

• SPORTIŠKI VIRŠUTINIAI VYRŲ MARŠKINIAI, Balti ir Spalvoti. Vilnoniai Šveteriai, Pančiakos, Pirštinės ir Kepurės. Vilnoniai Apatiniai Marškiniai Vyrams.
BRIDGEPORT KNITTING MILLS
504 West 33rd Street
Arti Normal Ave., Chicago
TEL. VICTORY 3486
F. Selemonavich, Sav.
Atdara kasdien ir vakarais ir Sekmadieniais.

"BROLIAI RAZBAININKAI"
LINKSMI JUOKAI SU DAINOMIS IR MUZIKA
Vaidina MARGUČIO ŠTABAS
VIETA —
'Margučio Auditorija', 32 W. Randolph St.
Lapkričio 21 d., -- Thanksgiving Day
Įžanga 55c ir 75c
Pradžia 6:30 val. vak. Šokiai 8:30 val. vak.

"THINGS THAT NEVER HAPPEN"

HOLLYWOOD INN
Svetainė renduojama susirinkimams, parėmš, vestuvėms ir visokiems kitiems parengimams.
Mykolas ir Elzbieta Rudauskai (Savininkai)
2417-19 WEST 43rd ST.
Phone Virginia 9780

MARGUTIS
RADIO LAIKRAŠČIO 9-TI METAI
ĮSTEIGTAS CHICAGOJE 11 BAL.-APRIL, 1932
Jis aptarnauja Chicagos ir apylinkės Lietuviją.
Tai vienintėlis VAKARINIS lietuvių radio laikraštis visoj Amerikoj, leidžiamas 9 sykius į savaitę.
Sekmadieniais — 1-mą valandą po pietų.
Kitomis Dienomis — 9:30 val. vakare.
Penktadieniais ir Šeštadieniais — 7-tą val. vak.
WHFC — (1420 Kilocycles)

AR DAUG KŪRO SUDEGINAT ŽIEMOS METU?
Vartodami ROCK WOOL Namų Insulaciją
Sutaupysite Daug Pinigų.
Laikui bėgant, Jūs vistiek insuliuosite savo namus, nes

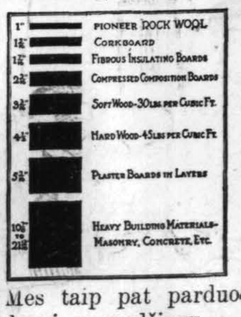

1. Sutaupysite 40% kūro;
2. Apsaugo gyventojų sveikatą.
3. Padidina namų vertę;
4. Taupo namų šilumą;
5. Duoda gerą apsaugą nuo gaisrų;
6. Greitai ir lengvai įtaisoma

Apskaičiavimas Dykai!
Parūpiname F.H.A. Paskolinimus ar išmokėjimus.

Mes taip pat parduodame visokiausių stogų ir sienų dengimo medžiagų.
ALEX ALESAUSKAS
CHICAGO REPRESENTATIVE
6343 S. Western Ave. Republic 6051
Warehouse: 9401 So. Stony Island Ave., tel. SO. CHICAGO 9245

Automobiliu Į Rytus

Rašo kun. J. Jusevičius

(Tęsinys)

Iš Buffalo iki Syracuse kelias buvo geras. Gali važiuoti kiek nori. Vladas irgi smarkiai važiavo. Aš žiūrėjau aplink. Norėjau pamatyti įdomesnių dalykų.

Čia ūkininkai gerai gyvena. Laukai derlingi. Dabar jau buvo ruduo. Laukuose javų nebuvo. Likę tik akmenys. Jų čia daug.

Akmenys

Vladui akmenys buvo įdomybė. Jis jau senas žmogus, bet jis niekados nematė tiek akmenų. Jis manęs klausė, ar akmenys nekliudo augalams? Ar nelaužo plūgo, kaip reikia arti laukus? Ar jie neužgula javų ir taip toliau. Aš jam aiškinau kaip galėjau. Bet, ant galo, pasakiau, kad daug yra kliūčių gamtoje, tik dar nebuvo tokios kliūties, kurios žmogus nenugalėtų, jei tik nori.

Akmenų tvoros

Kai kur yra taip daug akmenų, kad ūkininkai padaro iš jų tvorą. Kai aš pamačiau akmenų tvoras, man prisiminė jaunystės dienos, kai man pačiam reikėjo padėti tėvui tverti tvorą iš akmenų. Kai kur tvoros yra iš paprastų pagalių. Kur ne kur yra tvorų ir iš vielos padarytų.

Upių vanduo

Antras skirtumas gamtoje yra upių vanduo. Čia vanduo labai skaidrus. Jis atrodo taip švarus, kad tiesiog galima gerti. Vladas ir paragavo. Jis pasakojo, kad ir skanus. Jis visai skiriasi nuo mūsų Missouri upės vandens, kuris yra purvinas ir pilnas raudono molio.

Namai

Amerikos namai visur yra panašūs. Bet šiame krašte turi ir skirtumo. Kur ūkininkai yra turtingesni, ant viršaus savo namų, turi stebėjimo kambarį, iš kurio gali matyti visą savo ūkį ir toliau.

Kapai

Matyti, kad tie ūkininkai taip buvo prisirišę prie savo ūkių, jog jiems mirus buvo laidojami prie savo namų. Dėl to, ir dabar daugelis jų turi prie pat namų gražius paminklus, kuriuos giminės ar vaikai pastatė.

Syracuse

Syracuse miestas stovi New Yorko valstybės viduje. Jis yra gražus, tarpe kalnų. Yra įvairių išdirbysčių dirbtuvės, taip pat didžiausios geležies mašinų dirbtuvės. Ten taip pat gamina minkštas ir geras žvakes, kurias bažnyčios perka po visą Ameriką.

Utica

Kitas didelis miestas buvo mūsų kelyje. Čia yra didelės dirbtuvės. Vienos atidarytos ir žmonės dirba, o kitos seniai uždarytos. Aš daug girdėjau apie Utica, kuomet čia klebonavo prelatas J. Maciejauskas.

Kalnai

Išvažiavus iš Utica, tuojau prasidėjo "Adirondack" kalnai. Iki Amsterdam važiavome pagal siaurą upelį. Iš vienos ir kitos pusės buvo didžiausi kalnai. Kalnuose matosi daug medžių. Jie nėra taip pliki, be jokios gyvybės, kaip "Rocky" kalnai vakaruose.

Amsterdam

Amsterdam senas miestas ir ant kalno. Iš tolo rodos, kad vienas namas stovi ant kito. Nors miestas nėra didelis, bet jame galima matyti daug bažnyčių. Jų tarpe yra ir lietuvių bažnyčia, kur klebonauja

PAGROBTAS?

("Draugas" Acme telephoto)

Murray Upshaw, 2 metų berniukas, Carterville, Ga., nežinia kur iš namų dingęs. Tūkstančiai žmonių jo ieško apylinkėse. Jis dingo su šuniuku. Šuniukas rastas vienų vienas krūmokšniuose netoli namų. Policija yra nuomonės, kad berniukas pagrobtas.

kun. Juozas Židanavičius, brangus asmuo mūsų tautoje. Gaila, kad neturėjome laiko jį aplankyti.

(Bus daugiau)

CICERO

Iš priežasties Šv. Antano dr-stės nario a. a. Kun. J. Vaičiūno mirties, bankietas, kuris turėjo įvykti sekmadienį, lapkr. 17 d. bus atidėtas ant toliau.

EXTRA Šv. Antano dr-tės susirinkimas įvyks ketvirtadienį, lapkr. 14, iš priežasties nario a. a. Kun. J. Vaičiūno mirties. *Valdyba*

UNIVERSAL RESTAURANT
Vestuvėm. Krikštynom ir kitokiem Bankietam Suteikiam Patarnavimą.
Linksmas Patarnavimas Visiems
756 W. 31st Street
A. A. NORKUS, sav.
Tel. Victory 9670

URBA
Gėlės Mylintiems. Vestuvėms. Bankietams. Laidotuvėms ir Puošimams.
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Phone LAFayette 5800

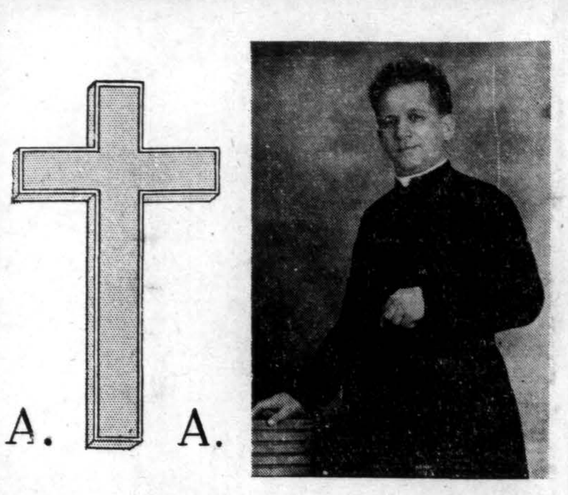

KUNIGAS JERONIMAS VAIČIŪNAS

Mirė lapkričio 12 d., 1940 m., 7:05 val. ryte, sulaukęs 58 metų amžiaus.

Gimęs Lietuvoje, Šakių apskrityje, Plaukščių parapijoje, Rudžių kaime. Amerikoje išgyveno 36 metus.

Paliko dideliame nuliūdime: brolį Juozą; brolienę Marijoną, ir jų vaikus — Juozą, Teresę ir Eleną Statkienę; brolį Kazimierą, gyvenantį Montello, Mass., jo žmoną Agnieška ir jų vaikus — Kazimierą ir Klarą; seserę Marijoną Pudokienę, gyvenančią Montello, Mass., jos vyrą Jurgį ir jų dukteris — Florenciją ir Marijoną Jezukevičienę; pusbrolius Kunigą Praną Juškaitį, Cambridge, Mass., ir Petrą Juškaitį, jo žmoną Stellą ir jų šeimą; giminaičius Kun. Praną Strakauską ir jo motiną Agotą ir labai daug kitų giminių ir pažįstamų Amerikoje ir Lietuvoje.

Kūnas bus pašarvotas iki ketvirtadienio vakaro klebonijoje, 1515 So. 50th Ave., Ciceroj, o po to Šv. Antano bažnyčioje.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, lapkričio 16 d. 10:00 val. ryto Šv. Antano parap. bažnyčioje įvyks iškilmingos gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Švento Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **Broliai, Brolienės, Brolvaikai, Sesuo, Švogeris, Pusbroliai ir Giminės.**

Laidotuvių Direktorius Anthony B. Petkus, telefonas Cicero 2109.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
John F. Eudeikis
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įsta'ga
AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ
Visi Telefonai YARDS 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
Tel. LAFAYETTE 0727
4447 South Fairfield Avenue
DYKAI koplyčios visose Chicagos dalyse
Klausykite mūsų radio programo Antradienio ir Šeštadienio rytais 10:00 valandą. iš WHIP stoties (1480 kil.) Su Povilu Šaltimieru.

Skaitykite Katalikišką Spaudą

KAPŲ PAMINKLAI
Mūsų Specialybė
MENIŠKAS DARBAS UŽ PRIEINAMAS KAINAS
VENETIAN MONUMENT CO.
527 No. Western Avenue
CHICAGO, ILLINOIS TEL. SEELEY 6103
A. a. Kun. J. Juškos Paminklo Fondui šiuo laiku Peter White aukavo 50c, ir dabar tame Fonde yra $363.00. Visi esate nuoširdžiai kviečiami prisidėti prie šiuo fondo. Aukas siųskite šiuo adresu:
VENETIAN MONUMENT COMPANY
527 North Western Ave. Chicago, Ill.

A. A.

ZIGMONTAS SEREIKA
(gyv.: 4549 S. Paulina St., tel. Yards 6497)

Mirė lapkr. 11, 1940, 2:20 v. ryte, sulaukęs pusės amž. Gimęs Lietuvoje, Panevėžio apskrityje, Šeduvos parapijoje ir mieste. Amerikoje išgyveno 38 metus.

Paliko dideliame nuliūdime: moterį Oną (po tėvais Brajinskaitė); 2 sūnus — Joną, marčią Oną ir anūkę Lorettą, ir Boleslovą ir marčią Emmą; brolį Petrą ir brolienę. Lietuvoje paliko 2 seseres: Ievą ir Domicelę.

Priklausė prie Lietuvių Keistučio Pašalpos Kliūbo ir prie Gvardijos Lietuvių Vytauto Draugijos.

Kūnas pašarvotas I. J. Zolp koplyčioje, 1646 West 46th Street. Laidotuvės įvyks ketvirtad., lapkr. 14 d. Iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Kryžaus parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Švento Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **Moteris, Sūnai, Marčios, Anūkė, Brolis, Brolienė, Seserys ir Giminės.**

Laidotuvių Direkt. I. J. Zolp, tel. YARds 0781.

UŽUOJAUTA

Kilnaus ir garbingo Kun. Jeronimo Vaičiūno mirties dienoje liūdinčiomis širdimis reiškiame jojo giminėms ir Šv. Antano parapijai, netekusiai brangaus dvasios vado ir tikrojo tėvo, giliausią užuojautą, lydimą mūsų karštomis maldomis ir šv. Mišių atnašа.

KUN. DR. J. NAVICKAS, M.I.C.,
Tėvų Marijonų Provincijolas

GARY, IND. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
KELNER—PRUZIN
Geriausias patarnavimas — Moteris patarnauja
Phone 9000 620 W. 15th Ave.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
NARIAI CHICAGOS, CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
DYKAI KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

I. J. Zolp	1646 West 46th Street Phone YARds 0781
Anthony B. Petkus	6812 So. Western Ave. GROvehill 0142 1410 S. 49th Court CICero 2109
P. J. Ridikas	3354 So. Halsted St. Telefonas YARds 1419
Albert V. Petkus	4704 S. Western Avenue Phone LAFayette 8024
Lachawicz ir Sunai	2314 West 23rd Place Phone CANal 2515 Skyrius 42-44 E. 108 St. Phone PULlman 1270
J. Liulevičius	4348 So. California Ave Phone LAFayette 3572
S. P. Mažeika	3319 Lituanica Avenue Phone YARds 1138-1139
Antanas M. Phillips	3307 Lituanica Ave. Phone YARds 4908

"THAT LITTLE GAME" Inter-nat'l Cartoon Co., N.Y.—By B. Link

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

Minutė Pas Konsulą

Lietuvos Konsulas Chicagoje P. Daužvardis grįžo iš Kanados penktadieny. Kelionėje išbuvo visą savaitę: atlankė Toronto ir Montreal lietuvius. Torontiečiams kalbėjo šeštadienio vakare (lapkričio 2 d.), o montrealiečiams sekmadieny ir pirmadieny (lapkričio 3 ir 4 dd.). Abiejose vietose salės buvusios užpildytos žmonėmis. Montreale buvusi kimštinai pripildyta ne tik salė, bet koridoriai ir laiptai — apie 100 žmonių turėję grįžti namo salėn neįtilpę.

Konsulas Daužvardis savo kelione labai pasitenkinęs: kanadiečius lietuvius ir jų konsulą Grant-Suttie karštai komplimentuoja ir sako, kad pas kanadiečius ūpas pakilus, nusistatymas ryžtingas ir daug žadąs. Visam lietuviškam judėjimui vadovybę imanti **Kanados Lietuvių Taryba**. Ji buvusi priežastimi ir jo kelionės.

Gen. Konsulas Grant-Suttie labai ir nuoširdžiai remia Tarybą ir visą lietuvių veikimą. Jis padėjęs suruošti Daužvardžio maršrutą ir dalyvavęs visuose parengimuose ir susirinkimuose ne tik Toronto mieste, kur jis gyvena ir ofisą turi, bet ir Montreale, kuris yra virš trijų šimtų mylių atstume nuo Toronto. Tai, ištikrųjų, anot Daužvardžio, auksinis žmogus.

P. Daužvardis vykdamas į Canada buvo sustojęs Detroite, o grįždamas New Yorke, New Jerseyje ir Washingtone.

Vakaras Seserų Pranciškiečių Naudai

Kvietimas

Trečiadienį, lapkr. 13 d., 7:30 v. v., įvyks "bunco party", kortomis lošimas ir balius Shameto salėje, 1500 S. 49th Ave., Cicero. Shametai ne tik salę dykai davė, bet ir auka prisidėjo. Įžanga 25c. Laimingiems bus įteiktos brangios, rankų darbo, ir kitokios dovanos. Po lošimo bus šokiai, vaišės.

Pelnas vakaro skiriamas Šv. Pranciškaus Seserų vienuolyno naudai.

Prašome Ciceros gyventojus, taipogi ir iš kitur, atsilankyti paremti vakarą. **A. J.**

PLATINKITE "DRAUGĄ"

Vyčių Dėmesiui

MARQUETTE PARK. — Gimimo Panelės Šv. parapijos Šv. Vardo darugijos (Sr. Holy Name Society) mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, lapkr. 13 d., 8 val. vak., parapijos svet.

Visi nariai prašomi atsilankyti. Bus renkami darbininkai balui (Thanksgiving Evening Dance), kuris įvyks lapkr. 20 d. vakare, parap. svet.

Tikietai smarkiai platinami. Kurie pritrūkote, galėsite gauti daugiau.

Ne vien nariai, bet visi vyrai, virš 21 metų amžiaus, kviečiami į šį susirinkimą. Galėsite įsirašyti šion kilnion organizacijon. Ši draugija, be kitų darbų, dar užlaiko aviacijos kolegiją, Lock port, Ill., kurioje teikiamas nemokamai mokslas neturtingiems jaunuoliams.

Narių tarpe randasi profesijonalų ir biznierių, bet visgi gaila, kad tokioje parapijoje, kaip Marquette Pk., narių priskaitoma keletas desėtkų vietoje kelių šimtų, kaip kad yra kitų tautų parapijose. *Pranas.*

Vytauto Draugijos Sukaktuvių Vakaras

Bridgeport. — Lapkričio 10 d. Lietuvių Auditorijoj D. L. K. Vytauto draugija rengia vakarą paminėjimui 46 metų kaip gyvuoja ir pagerbti narius, kurie neėmė pašalpos per 10, 20 ir 30 metų. Tokių narių randasi nemažai. Visi bus apdovanoti po trečią garbės dovaną.

Draugija suorganizuota ir inkorporuota 1894 metais, vasario 25 d., vardu Leib Gvardija Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto. Tai buvo lietuvių kareivių gvardija, pirma divizija raitelių. Tuo laiku daugelis jaunų vyrų rašėsi į draugiją ir buvo skaitlinga nariais. Buvo sykiu ir pašalpinė.

Laikui bėgant, laikams besikeičiant, pasikeitė ir draugijoj veikimas. 1930 metais vasario 1 d. susitarta su kitom draugijom susidėti. Perorganizuota ir duota vardas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio draugija, gauta naujas čarteris.

Ši draugija gerai gyvuoja. Skaitlinga nariais, taip pat ir finansiniai gerai stovi. Pašalpos moka $5.00 į savaitę. Pomirtinės $250.00.

Nariais priimami nuo 15 iki 45 metų amžiaus.

Kviečiame visus: narius ir svečius skaitlingai atsilankyti lapkričio 16 d. į Lietuvių Auditoriją 7 val. vakare.

P. K., sekr.

Vestuvių Varpai Šauniai Porai.

Suskambės vestuvių varpai lapkričio 17 d., 11 valandą ryto, per sumą, Šv. Jurgio bažnyčioje Genovaitei Kanušytei iš Bridgeport ir Jonui Antanaičiui iš Cicero, Šv. Antano parapijos. Jonas yra Justino ir Onos Antanaičių, pavyzdingų tėvų sūnus ir ilgamečių Ciceros gyventojų "Draugo" skaitytojų. Viena jų duktė yra vienuolė Gero Ganytojaus ordine. Kita, Bronislova, gyvena pas tėvus. Yra labai nuoširdūs žmonės, remia visus gerus darbus, priklauso prie daugelio katalikiškų draugijų. Išrodo, kad ir sūnus seks tėvų pėdomis. Matyt iš pradžios: pasirinko sau gyvenimo drauge gerų tėvų mergaitę, lietuvaitę katalikę, kuri priklauso prie Šv. Jurgio parapijos choro, gera sodalietė ir nuolatinė dalyvė scenos reikaluose.

Genovaitei praeitą ketvirtadienio vakarą jos mamytė namuose surengta "bridal shower", į kurią susirinko daug giminių ir artimų draugių apdovanojo brangiomis dovanomis. Iš susirinkimo buvo matyti, kad ji yra populari mergaitė.

Linkime šauniai porelei laimingo gyvenimo ir Dievo palaimos. **A. J.**

JOE MERNIK'S KICK GIVES GOPHERS BIG NINE LEAD

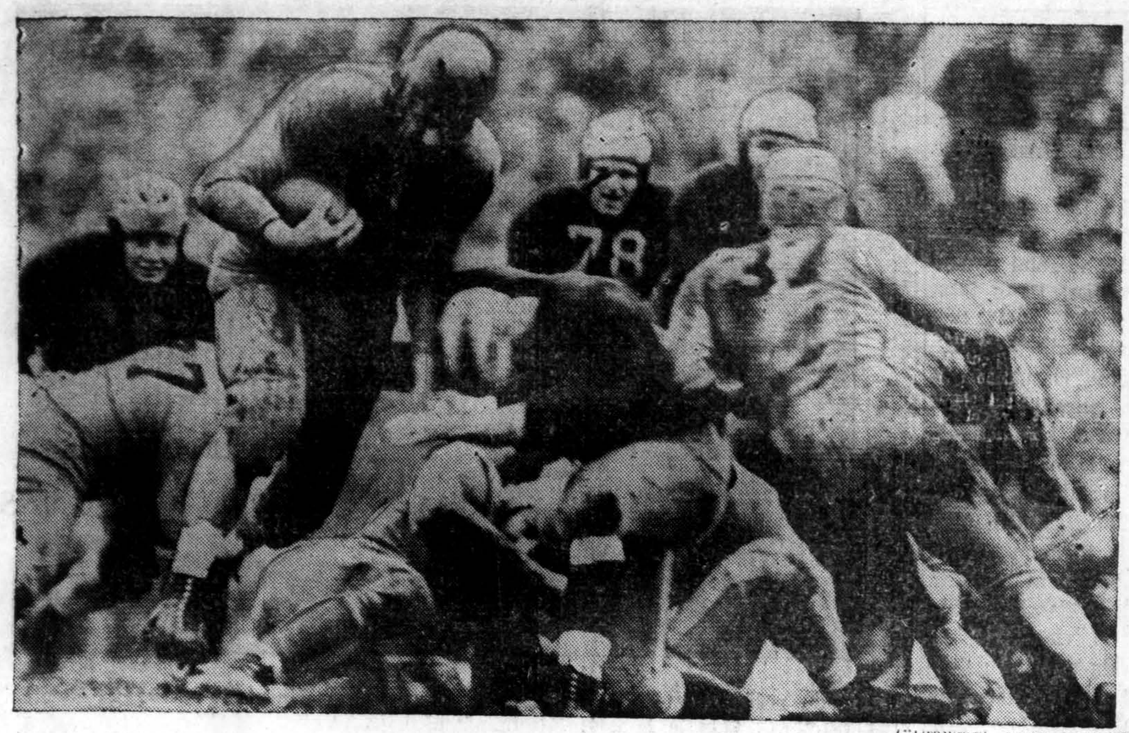

("Draugas" Acme telephoto)

Minnesota's Gophers still have a hex on Michigan and proved it when Joe Mernik kicked extra point on Gopher touchdown to eak 7 to 6 victory, the seventh in row, over the helpless Wolverines. Here Bob Sweiger, Minnesota fullback, bucks Michigan line for 6-yard gain in first quarter.

CLASSIFIED

KAMBARYS ANT RENDOS
Pavieniui-ei ar ženotai porai. Brighton Parke.
Tel. VIRginia 1218

TAVERNAS SU FIKČIERIAIS
Renduojamas tavernas su 4 kambariais užpakalyje. Neseniai pertaisytas ir geroj vietoj. Randa $35.00. Kreipkitės į: **Jos. J. Radomski, 2259 W. 23rd Place, tel. CANal 6369.**

BUČERNIĄ PERKU
Turiu $4,000.00 morgičius ant vieno didelio, gražiaus bizniško namo arti marquette Park ir noriu mainyti ant išdirbto bučernės biznio. Kreipkitės į: **10538 So. Michigan Ave., Chicago, Illinois.**

REIKALINGA MOTERIS
Reikalinga prityrusi moteris skudurų rinkinėjimui. **Square Deal Rag Co. 2513 South Cottage Grove Avenue, Chicago, Ill. — Phone Drexel 8206.**

Kidneys Must Clean Out Acids

Excess acids, poisons and wastes in your blood are removed chiefly by your kidneys. Getting up Nights, Burning Passages, Backache, Swollen Ankles, Nervousness, Rheumatic Pains, Dizziness, Circles Under Eyes, and feeling worn out, often are caused by non-organic and non-systemic Kidney and Bladder troubles. Usually in such cases, the very first dose of Cystex goes right to work helping the Kidneys flush out excess acids and wastes. And this cleansing, purifying Kidney action, in just a day or so, may easily make you feel younger, stronger and better than in years. A printed guarantee wrapped around each package of Cystex insures an immediate refund of the full cost unless you are completely satisfied. You have everything to gain and nothing to lose under this positive money back guarantee so get Cystex from your druggist today for only 35c.

PARDAVIMUI NAMAI

Turime tuojau parduoti. Negirdėtas toks bargenas lietuviškoje apylinkėje. 1734 S. Desplaines St., (pirmiau String Str.), 2 blokai į rytus nuo Halsted St. Dviejų aukštų medinis namas. Keturi maži fletai. Renda $28.00 į mėnesį. Namas nauai pertaisytas iš lauko ir vidaus. Naujas plumbing, taip pat elektra ir toiletas kiekvienam flete. Kaina tiktai $1500. Įmokėti tiktai $300, balansas ant išmokėjimo. Ši nuosavybė verta mažiausiai $3500.

—:—:—

Taip pat 3730 So. Parnell Ave., 5 blokai į rytus nuo Halsted St. Dviejų aukštų mūrinis namas. Du fletai po 4 kambarius. Kaina $2200.
Reikalinga tiktai $300 cash. Balansą mokėti kaip rendą

FRANK J. PETRU
KOMISIJA AGENTAMS
1443 W. 18th St. Tel. Canal 0806

KONTRAKTORIUS NAMŲ STATYMO REAL ESTATE
INSURANCE AND LOANS

Statau visokios rųšies naujus namus ant lengvų mėnesinių išmokėjimų. Darau visokį taisymo darbą be jokio cash įmokėjimo, ant lengvų mėnesinių išmokėjimų (Išgaunu geriausį atiyginimą iš Fire Insurance Kompanijų dėl taisymo apdegusių namų). Darau paskolas ant naujų ir senų namų ant lengvų mėnesinių išmokėjimų nuo 5 iki 20 metų. Reikale kreipkitės prie

JOHN PAKEL
0816 S. Western Ave. Phone Grovehill 0306

CONRAD
Fotografas

Studija įrengta pirmos rūšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood šviesomis. Darbas Garantuotas.
420 West 63rd Street
Tel.: Biznio — ENGlewood 5883
Res. — ENGlewood 5840

WHOLESALE FURNITURE BROKER

DINING ROOM SETS — PARLOR SETS — BEDROOM SETS — RUGS — RADIOS — REFRIGERATORS — WASHERS — MANGELS — STOVES.
All Nationally Advertised Items.
ALEX ALESAUSKAS & SONS
FACTORY REPRESENTATIVE
6343 So. Western Avenue
Telefonas REPUBLIC 6051

MIDWEST FUEL OIL SERVICE
BLUE FLAME RANGE OIL
VICTOR YUKNES,
Savininkas
Range Aliejus — Phillips 66 — Fuel Aliejus
2335 SO. WESTERN AVE.
24 VALANDŲ TELEFONO PATARNAVIMAS
Telefonai — CANal 3764 — CANal 3765

Remkite Lietuvišką Žyduką

NATHAN KANTER
MUTUAL LIQUOR CO.
Wholesale
4707 So. Halsted St.
Tel. Blvd. 0014

Charles P. Suromskis & Company
REAL ESTATE AGENCY & CONTRACTOR
6921 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Patarnauja Chicagos Lietuviams per 25 Metus
PARDUODA
PERKA
MAINO
STATO
TAISO
APDRAUDŽIA
Rezidencijas, Biznio Namus, Farmas, Lotus – Visokiausių ir Visur.
Parūpiname Paskolas ir Apdraudžiame Namus, Automobilius ir Rakandus, ant Lengvų Išmokėjimų.
Atsilankykite Pas Mus Pirmiau — Nesigailėsite!
Tel. REPublic 3713; Vakarais PROspect 0176
Ofiso val.: 9 A. M.-8 A. M. Nedėliom: 10 A. M.-3 A. M.

-Pastovumas-
Tą liūdija įstaigos 44-rių metų gyvavimas.
Ši bendrovė, kaip mūsų talta, yra įsteigta ant namų, kurie yra savininkų apgyventa. Nerasite saugesnės vietos taupyti savo pinigus.
ĮSIGYKITE NAMĄ PER MŪSŲ LENGVO IŠMOKĖJIMO PLANĄ ANT ILGŲ METŲ.
KEISTUTO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
3236 South Halsted Street
Tel. Calumet 4118 Jos. M. Mozeris, Sec'y
Indėliai kiekvieno taupytojo apdrausti iki $5,000 Federalinėj įstaigoj.

ALL MAKES — NEW AND REBUILT
TYPEWRITERS AND ADDING MACHINES
—SMALL MONTHLY PAYMENTS—
ALL MAKES SOLD, RENTED AND REPAIRED
—LIBERAL TRADE-IN ALLOWANCE—
OUR RESULTS CARRY ONE-YEAR NEW-MACHINE GUARANTEE
★STAR TYPEWRITER COMPANY
ROBERT C. GOLDBLATT, Manager
189 W. MADISON ST.
Phone DEARBORN 8444
ESTIMATES—FREE—DEMONSTRATION

AR JUMS REIKIA ATLIKTI PILIETYBĖS EGZAMINUS?
Nusipirkite Brošiūrą
'THE BASIC PRINCIPLES OF DEMOCRACY & CITIZENSHIP'
arba
"KĄ TURI ŽINOTI KIEKVIENAS PILIETIS?"
Kurią Redagavo ADV. KAL, Asst. Corporation Council for Chicago
Šioji brošiūra Angliškai ir Lietuviškai išaiškina visus reikalingus klausimus ir pilnai prirengia nepiliečius prie antrų pilietybės popierų
Kaina 25 centai
Siųskite užsakymus į:
"Draugo raštinę, 2334 So. Oakley Avenue,
CHICAGO, ILLINOIS

Viesulas užmušė 24 asmenis vidurinėse vakarų valstybėse

Užpraeitą vakarą ir paskiau naktį nepaprastas viesulas ištiko vidurines vakarų valstybes. 24 asmenys žuvo. Milžiniški nuostoliai padaryta. Skaudžiai kliuvo Chicagai ir apylinkėms.

Chicagoj žuvo 4 asmenys ir 6 kiti apylinkėse ir Illinois valstybėje.

Viesulas pasireiškė pirmadienį popiet. Prieš pusiaudienį vietomis lijo. Paskiau padangės pradėjo kaip ir blaivytis, pasirodė saulė. Tas buvo neilgam. Netrukus ir vėl apsiniaukė, kilo smarkus vėjas, ėmė šalti ir pradėjo sniguliuoti. Kiek palaukus iš pietvakarų (Dakotų) atūžė viesulas.

Kai kas sako, kad Chicaga per šimtmetį nepergyvenusi tokio vėjo smarkumo, kurio greitis retkarčiais pasireiškė iki 66 mylių valandoje.

Visuose viesulo ištiktose vietose daug medžių išlaužyta, arba šiaip išversta, daug namų stogų nuplėšta, telefonų stulpai išvartyta, laidai nuplėšti, o mieste eilės iškabų sudaužyta, didelių parduotuvių langai ištrupinta. Daug praeivių sunkiau ar lengviau sužeista krintančiomis nuo stogų atplėštomis įvairiomis dalimis.

Chicagoj sunaikinta didžiausia pasauly elektrinė iškaba, ties Randolph gt. ir Outer drive, kaštavusi apie 150,000 dolerių.

Ežero pakraščiuose irgi sukelti nuostoliai. Daug valčių sugadinta, kai kurios sulamdytos.

Viesulo smarkumas kiek apsistojo apie pusiaunaktį, bet vėjas dar ir vakar per dieną daužėsi. Šaltis vakar rytą buvo apie 16 laipsnių. Oro biuras ir trečiadienių numato šaltį.

Viesulas padarė nuostolius apylinkėse

Gary, Ind., einantį šaligatviu John J. Burke, 64 m. amž., viesulas trenkė į parduotuvės langą. Stiklas sutriuškintas, žmogus sužeistas.

South Bend, Ind., sugriauta viena griaunamų mūrinių namų siena. Vienas vyras užmuštas ir du kiti sunkiai sužeisti. Užmuštas Grzesiak, 27 m. amž.

Metropolis, Ill., Lorraine Bukltman, 19 m. amž., sunkiai sužeista viesului nuplėšus namų stogą. Daug kitų namų neteko stogų, daug medžių išlaužyta, arba išrauta.

Joliete kilus viesului turėta Paliaubų paradas. Dalyviai turėjo kur kam kliuvo išsislapstyti. Biznio distrikte daug parduotuvių langų ištrupinta, eilė iškabų nuplėšta. Vietomis telefonų stulpai išversti, arba laidai nuplėšti.

Oak Parke vėjas buvo taip smarkus, kad vienos mokyklos 100 pėdų aukštas geležinis stiebas perpus sulenktas. Daug medžių išlaužyta, arba išvartyta.

Daug nukentėję Evanston, Wilmette, Proviso Township, Winnetka, Morton Grove ir kiti miesteliai.

Tik 35 vyrai bus pašaukta

Kai kurie drafto boardai Cooko apskrityje ateinantį pirmadienį konskripcijai pašauks tik 35 vyrus. Iš visos Illinois valstybės bus pašaukta 828 vyrai.

Iš Cooko tiek mažai šaukiama dėl to, kad daugybė drafto vyrų savanoriai įstojo kariuomenėn ir tuo būdu jie užpildo reikalingą kvotą.

Anksčiau buvo planuota lapkričio 18 d. iš visos Illinois valstybės pašaukti apie 30,000 vyrų. Bet planas pakeistas.

Kalbama, kad iki sausio 1 d. nebus šaukiama daugiau vyrų.

Pirmą kartą paskelbta, kad spalio 16 d. Chicagoj įsiregistravo 475,564 drafto amžiaus vyrai, o apylinkėse — 81,585. Iš viso Cooko apskrity — 557,129 vyrai.

Išvaduotas iš gaisro

Kilusio gaisro namų antrąjam aukšte, 918 No. Francisco ave., liepsnų atkirstą Abrahamą Kahn, 61 m. amž., gaisrininkai išvadavo nuleidę žemyn kopėčiomis. Nuostolių namams padaryta iki 1,200 dol.

PYRAGAIČIŲ UŽVALGIUS 11 MIRĖ

("Draugas" Acme telephoto)

Policistai stebi likusius pyragaičius Salavation Army centre, Pittsburgh, Pa. Tų pyragaičių papusryčiavę 11 asmenų mirė ir 53 serga. Spėjama, kad juose buvo nuodų.

NEPAPRASTAS VIESULAS IŠTIKO CHICAGĄ

("Draugas" Acme telephoto)

Tornado rūšies viesulas ištiko Chicagą ir apylinkes. Nuostolių padaryta žieminei laivų patalpai (boat storage house). Mieste užmušta du asmenys. Medžiaginių nuostolių iki vieno milijono dolerių.

Svarbios Iškilmės Įvyksta Padėkos Dienoje

Padėkos diena šiemet lapkričio 21 d. Toji diena mums, lietuviams, o ypatingai Chicagos ir apylinkės, yra labai svarbi ir reikšminga. Tą dieną įvyksta pašventinimas kertinio akmens pirmai lietuvių senelių prieglaudai Amerikoj. Tą dieną visi Chicagos ir apylinkės lietuviai privalo atvykti į Labdarių naują ūkį, kuris randasi Palos Park apylinkėje (prie 123-čios gatvės — McCarthy Rd.), apžiūrėti vietą ir dalyvauti tose iškilmėse. Padėkos diena yra tautinė šventė, ir visi bus liuosi nuo darbo, biznio bei užsiėmimo. Tokiu būdu turėsime užtektinai laiko nuvykti į iškilmes ir parodyti savo prielankumą šiam šventam darbui.

Kuomet Europoje naikinama ne tik laisvė, bet ir šimtmečiais sukurta kultūra, mes lietuviai, gyvendami laisvoj šaly, statome kultūringas įstaigas, kurios per šimtmečius liūdys pasauliui, kad mūsų tauta buvo, yra ir bus kultūringa ir gyva, nepaisant to, kad grobuoniški plėšikai nori ir stengiasi sunaikinti ją. Tiktai rūpinkimės ir dirbkime čia, Amerikoje, taip kad mūsų darbai nustelbtų mūs tautos pavergėjus taip, kad jie būtų prikalti prie gėdos stulpo ir išsinešdintų iš mūsų brangios tėvynės Lietuvos.

Geri darbai visuomet daugiau reiškia, negu tušti žodžiai. Gerų darbų sekmės, tai mūsų kultūringos įstaigos. Suvažiuokime į labdarių naują ūkį ir pasidžiaugkime pradėtu naujos kultūrinės įstaigos darbu, kuris ateinančiais metais bus baigtas.

Seimas lapkr. 24 d.

Labdariai šįmet turi begalo daug darbo. Nepaisant to, jų metinis seimas įvyksta lapkr. 24 d., Nekalto Pras. Pan. Šv. parap. salėje, Brighton Parke. Seimas prasidės mišiomis. Per mišias Ona Ivinskaitė, labdarių darbuotoja, giedos solo. Po mišių delegatai ir svečiai susirinks į salę, kur bus pagamintį pietūs. 2 valandą prasidės seimo posėdžiai. Statybos pirm. kun. kleb. A. M. Linkus skaitys referatą senelių prieglaudos reikalu.

Laukiame skaitlingo būrio delegatų ir daug svečių. Kurie tik galėsime, dalyvaukime Labdarių Centro metiniame seime ir prisidėkime prie pastatymo prieglaudos.

Dr. J. Poška

Konduktorius sugavo plėšiką

Halsted gatvėkario konduktorių A. J. Loschetter, 34 m. amž., ties 38 gat. užpuolė plėšikas. Konduktorius iš piktadario atėmė revolverį ir jį patį padavė policijai.

Plėšikas pasisakė esąs Joseph McNamara, 26 m. amž.

Prezidento žmona buvo Chicagoj

Prezidento Roosevelto žmona pirmadienį buvo Chicagoj. Ji kalbėjo vienam susirinkime apie jaunimo reikalus. Išvyko į Detroitą.

200 DRAFTO KORTELIŲ DINGĘ

Cooko apskrities vyrų draftą vyriausioj bustinėj iškelta aikštėn, kad Palatine miestelio 1 ir 2 precinktų daugiau kaip 200 drafto kortelių nežinia kur ir kaip dingo. Spėjama, kad jos per klaidą gal buvo sunaikintos kartu su sugadintomis kortelėmis.

Į tai atsižvelgus, Illinoise valstybės vyrų karinės konskripcijos direktoriaus Armstrongo nuosprendžiu įsakyta minėtuose precinktuose atlikti kitą 21—35 m. amž. vyrų registraciją. Nurodyta to amžiaus vyrams būtinai registruotis. Už neįsiregistravimą vyrai bus atsakingi.

Direktorius Armstrong pareiškia, kad ir kitur pasitaiko tos rūšies klaidų, kurių atitaisymui vyrams reikia iš naujo registruotis. Ir negali būti jokių išsisukinėjimų.

Lovoje rūkydamas užmigo

Hilding Elm, 38 m. amž., 5938 Iowa gat., sunkiai apdegė. Jis lovoje rūkydamas užmigo.

KĄ PRADĖS FEDERALINIS PROKURORAS

Tūkstančiams piliečių Chicagoj atsakyta balsavimo teisė. Balsavimų vietose nurodyta, kad iš rinkimų komisionierių boardo raštinių negauta jų pastovaus registravimosi kortelių. Kai kreiptasi į tas raštines, ten pasakyta, kad tik po rinkimų bus mėginta išaiškinti.

Rinkimų visa tvarka yra Cooko apskrities teisėjo kontrolėje. Teisėjas tvirtina, kad rinkimai buvę švariausi.

Federalinis distrikto prokuroras Woll pareiškė, kad federaliniai agentai pirmadienio įsibriovimu į boardo raštines gavę interesingų informacijų. Nuo prokuroro priklauso tolimesni žygiai tuo svarbiu klausimu. Komisionierių boardo nariai pareiškia, kad tas yra menkniekis, kad be reikalo keliamas triukšmas.

Bet neleistiems piliečiams balsuoti tas nėra menka dalis tas. Jie organizuojasi kluban ir pasiryžę rasti tos betvarkės kaltininkus.

Suimti keturi plėšikai

Andai vakarą pagrobtas automobilius su 5,000 dol. vertės drabužiais, priklausančiais Sachs parduotuvei, 6636 So. Halsted gat.

Policijai pavyko areštuoti vieną plėšiką ir tas išdavė kitus tris savo sėbrus. 4,000 dol. vertės drabužių atrasta.

U. S. kariuomenės 6-ojo korpuso srities vadovybė Chicagoj atidarė mokyklą kariniams kapelionams. Vakar įvyko pirmoji pamoka La Salle viešbutyje.

Žinovai pasakoja, kad dėl netvarkos rinkimų komisionierių boardo raštinėse apie 40,000 chicagiečių negalėjobal suoti per buvusius prezidentinius rinkimus.

Chicagoj iš ežero per siautusią audrą pakrančių sargyba išvadavo 7 asmenis.

Pirmą Kartą CHICAGOJ Pirmą Kartą

ČIGONŲ DAINIUS

DVIEJŲ AKTŲ OPERETĖ IŠ LIETUVOS ČIGONŲ GYVENIMO

— Bus Atvaidinta —

Lietuvos Vyčių Chicagos Apskričio Choro

PO VADOVYSTE MUZ. J. SAURIO

SEKMAD., LAPKR.-NOV. 17, 1940

CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOJE

3133 South Halsted Street

Tikietai po 50c ir 75c. Pradžia 6:00 val. vak.

Po Vaidinimo Šokiai. Šokių Tikietai 40c.

Kviečia — KOMITETAS.

APLINK MUS

× **Vakar "Drauge" buvo pranešta,** kad staiga mirė seniausias Town of Lake biznierius Z. Sereika. Ant rytojaus netikėtai mirė jo kaimynas, taip pat senas kolonijos gyventojas ir buvęs biznierius Stulpelis. Taigi, gedulas apgaubė sykiu du šale viens kito namus.

× **Pas Teklę Šimaitienę,** žinomą Bridgeporto veikėją, lankėsi tolima viešnia — Ona Bružienė, turinti savo ūkį pietinės Illinois daly (apie 300 mylių nuo Chicago).

× **Šioj kolumnoj prieš kiek laiko** buvo trumpai pranešta, kad serga townoflakietė Ona Brazauskienė. Ji yra ne tik biznierka, bet ir veikėja bei rėmėja visų mūs įstaigų ir gerų darbų. Motinai sergant biznį (adresu 4558 S. Paulina St.) veda gražiai išauklėtos jos dvi dukterys.

× **A. Kudulis su savo jauna žmona** (buv. Agniete Kulikauskaite) povestuvinei kelionei automobiliu išvyko į Floridą. Gauta žinių, kad kelionė gerai sekasi. Grįžę apsigyvens uošvių name, kuriame pats Kudulis kambarius ištaisė pagal savo ir žmonos skonį.

× **"Moterų Dirvos" redakcija** su laikraščiais iš Lietuvos sykiu gavo ir laišką, rašytą iš Kauno į Seredžius (Stačiūnų kaiman). Pasirodo, kokia yra tvarka dabar Sov. Rusijos valdomuose Lietuvos paštuose. Kitas įdomus dalykas: kai tik susidarė komunistinė Lietuvoj valdžia, buvo išleistas įsakymas sunaikinti visus pašto ženklus su A. Smetonos atvaizdu. Bet ir šiandie dar ateina iš Lietuvos komunistiniai laikraščiai, įvynioti į banderolę, ant kurių prilipdyti pašto ženklai su Smetonos atvaizdu.

× **K. Šerpečio, nuolatinio "Draugo" agento** North Side ir antroji duktė Aldona susižiedavo praeitą sekmadienį su V. Tolinsku. Vyresnioji duktė Genovaitė jau anksčiau yra susižiedavus. Taigi, laukiama net dviejų vestuvių. Abi Šerpečiūtės pavyzdingos mergaitės, priklauso chorui ir kitoms jaunimo draugijoms. V. Tolinskas taip pat rimtas jaunuolis, parapijos vyrų choro narys.

× **Cicienas,** žinomas Town of Lake veikėjas, šiomis dienomis gavo liūdną žinią iš Lietuvos, būtent — mirė jo motinėlė. Užvakar Šv. Kryžiaus bažnyčioj už jos sielą atlaikyta mišios.

× **E. Kazlauskaitė,** veikli Šv. Jurgio parapijos choro narė, jau grįžo iš Mother Cabrini ligoninės, kur jai buvo padaryta apendiko operacija. E. Kazlauskaitė yra sužieduotinė Valentino Matulioko, taip pat uolaus choristo ir orkestros nario.

× **S. Miestauskis,** townoflakietis, jau grįžo namo iš ligoninės ir sveiksta, o S. Sirvidas dar tebėra Cook apskrities ligoninėj.